

Červenec 1995 - A M E R I K A

4. červenec

Zmatky začaly již o víkendu, kdy jsem zjistila, že si dcera mimo jiné vzala na vodu moji slabou bundu a tak v pondělí dopoledne začala anabáze po obchodních domech. Naštěstí úspěšná, ovšem k výdajům na dovolenou musím přičíst částku 440 Kč. Odpoledne následovalo šílenství s balením a velikánský problém - nejsou k mání popruhy na kufry! V noci se mi o nich dokonce i zdálo a ráno jsem je našla! Ranní nervozita co jsme ještě zapomněli, časový stres, jedeme k Cihlářům (manželův šéf nás odveze na letiště), poslední káva na české půdě a na letiště přijíždíme v půl osmé. Jsme skoro poslední, za námi ještě dorážejí další tři lidé.

Následují první informace, předání letenek a dostáváme plánek pařížského letiště Charlese de Gaulla, kde budeme přestupovat.

Čekání je dlouhé. kouříme do zásoby, protože letenky máme do nekuřáků. Pasové i celní formality probíhají bez problémů, ty jsou až s odletem. Kvůli přeplnění letového prostoru máme půlhodinové zpoždění.

V Boeingu 737 je po třech sedadlech na každé straně, my dva sedíme v 10. řadě prakticky na křídle letadla, bohužel ne u okénka. To obsadila Francouzka, která skoro okamžitě usíná, což mě štve, protože si svého výhledového posazení vůbec nevází. Vzlétáme do deště a za chvíli jsme nad bílou plání, nad kterou je nádherné ažuro. Občas nás letadlo pořádně rozklepe, ale dá se to vydržet. Prostřednictvím televizní obrazovky se dovidáme letecké vzdálenosti, které dnes absolvujeme: Praha - Paříž 863 km (536 mil), Paříž - Los Angeles 9192 km (5656 mil). Jen jsme se stačili najíst (studená kuchyně), už přistáváme. Je čtvrt na jednu odpoledne.

V Paříži je hezky, ale pod mrakem, do dálky není nic vidět. Letištní autobus s námi objíždí budovu terminálu, přesouváme se z oddělení A do C, což znamená, že prakticky celý objekt objíždíme. Odlet je stanoven na 15:45, ale čekání se protahuje. Terminál je velice dobře vybaven, je tu spousta krámků a restaurací. Je na co se koukat, ale přece jenom všechno se okouká. O kousek dál hraje dokonce živá kapela, jenže ta míšenka šileně řve. Na účet francouzských aerolinek si dáváme v tranzitu kávu v ceně 9,50 franků. Zpoždění pokračuje, na palubu Boeingu 747 se dostáváme v době, kdy bychom už vlastně měli startovat.

Tentokrát sedíme až ve dvacáté řadě, pro změnu před křídlem, ale opět ne u okénka. V 16:25 se konečně odpoutáváme od země. Na sedadle máme připraven kromě polštářku i pléd, po chvíli fasujeme sluchátka a můžeme si volit z osmi hudebních programů + dva jsou na video (jeden jde ve francouzštině, druhý v angličtině). Na videu občas ukazují schema našeho letu (Anglie, Irsko, Island, jih Grónska). Dopouštím se prvního trapasu v letadle - vzhledem k tomu, že stewardovi špatně rozumím, objednávám si k pití obyčejnou vodu!! Láďa - poučen - je na tom už líp, dostává whisky. A další trapas. Máme vyplnit nějaké přihlašovací formuláře a já, blbec, školácky „opisuji“ formulář ukazovaný na videu (píší slovem „flight“ místo čísla letu!). Naše - pro změnu anglická - sousedka u okna nevydrží napětí chvíle a do zkaženého formuláře mi vypisuje co tam správně má být. Jsem nucena požádat o nový a konečně ho správně vyplnit. Na videu jdou samé reklamy, z okénka na nás juká pouze bílá pláň mraků - není vlastně na co koukat. K jídlu si můžeme vybrat jako hlavní buď kuře (dobré) nebo rybu (Láďa tvrdí, že nic moc), na zapití si dáváme bílé víno. Nad Grónskem nám pouštějí ametický film Bob Roy a pak ještě další, jehož název jsem nepostřehla. Zřejmě proto, že to není nic zajímavého. Cesta je únavná a dlouhá, máme málo místa, naše sedací část není cestováním nijak nadšena. Když si uvědomím, že to budeme muset absolvovat ještě jednou - žádné nadšení.

V 15 hodin už zdejšího času přistáváme v Los Angeles = běžně se mu říká L.A. (čti „el ej“). *Má asi 3 mil. obyvatel, asi čtvrtinu tvoří Mexičané a Portorikánci a kolem 1/10 tvoří obyvatelé asijského původu. Město bylo založeno Španěly v r.1781, kdy prvních 11 rodin vybudovalo osadu „pueblo Nuestra Señora La Reina de los Angeles de la Porciúncula“. Z tohoto názvu zbyla jen prostřední část (a já se vůbec nedivím) a z osady samotné historický skanzen v centru města. Několik bloků od něj se nachází čínská čtvrť a o něco jižněji japonská čtvrť, nazývaná „Little Tokyo“. Tam se prý dostaneme ke konci našeho pobytu zde.*

Čtvrt hodiny po přistání rukávem přecházíme do tranzitu a po několika jezdicích chodnicích absolvujeme vzdálenost asi 1 km do letištní haly, která se zdá být hrozně mrňavá. Pohovory s imigračními úředníky se nekonají, vše probíhá hladce (aspoň u nás dvou rozhodně). Když už jsme všichni soustředěni v hale, kde nás čekají hlavní vedoucí zájezdu, kuchař a jeden řidič, najednou jedna z dam zjišťuje, že v letadle nechala kabelku. Ale americký pořádek a smysl pro povinnosti se projevují už teď - během dvaceti minut je kabelka v ruce majitelky a začínáme být jednotlivými auty odváženi do kempu. Předtím si ovšem ti, kteří to nezvládli v letadle, museli posunout hodinky o 9 hodin nazpátek. Znamená to, že dnešní den pro nás bude mít vlastně 33 hodin a že jsme o těch devět hodin mladší - aspoň tak si to vysvětluji já. Odvoz do kempu znamená hodinovou jízdu (plynule 100 km

rychlostí) šestiprolovou (jedním směrem) silnicí uprostřed nízkých, jakoby víkendových domečků, které na chvíli vystřídá velká chemička.

Kemp je americký = samý karavan, některé jsou skoro tak velké jako letadlo, kterým jsme letěli do Paříže. Stan stavíme relativně potmě, ovšem nebe osvětluje nádherný ohňostroj. Že by na oslavu našeho příjezdu? Bohužel ne, dnes je ale 4. července, a to znamená oslavy americké nezávislosti. Do zdejšího obchůdku jdeme utratit první dolary za pití a monočlánky do velké baterky. Potřebujeme sice jenom tři, ale musíme si koupit celou sadu (4), jednotlivě je neprodávají. Po umytí (mimo sprch je tu i bazén, prádelna a další vymoženosti) zalézáme do stanu, máme toho pro dnešek dost.

5. červenec

V noci bylo chladněji, spím ve vložce, ale Láďa zalézá do spacáku. Ráno je zataženo, ve vzduchu je cítit vlhko. V osm je snídaně, v devět vyrazíme celá skupina do Disneylandu, kam to máme asi deset minut.

Disneyland byl otevřen Waltem Disneyem 17. července 1955 a po zaplacení vstupného (33 \$) již je uvnitř volný vstup na všechny nabízené atrakce. Celý areál je rozčleněn do sedmi tématických částí: vstupní, Země dobrodružství (Adventureland), New Orleans Square, Medvědí revír, Frontierland (osídlování „Divokého západu“), Fantasyland (pohádkový svět pro děti) a Země budoucnosti (Tomorrowland). Všechny atrakcí je prý dohromady přes padesát, takže se ani při nejlepší snaze nedají za den zvládnout - vypadá to, že budeme soutěžit, kdo je „lepší“. Po zakoupení vstupenek společně nastupujeme do zdejšího vláčku, abychom si atrakce prohlédli komplexně. Máme oči navrch hlavy, tohle jsme nečekali, kam se hrabě Mnichov se svým Bierfestem. Je to ale všechno strašná kýčovina - umělá zvířata, která se hýbou, Indiáni a já nevím co ještě ... člověk neví, jestli se má pohoršovat nebo smát. Je fakt, že volíme tu druhou alternativu. Pak ještě ve skupině absolvujeme projížďku na kládě a i tady musíme konstatovat, že ta mnichovská byla jenom odvar. Potom se jdeme podívat na nejnovější zdejší atrakci Indiána Jonese, ale je tam strašlivá fronta - dohadujeme se, že se vrátíme později. A tak se od skupiny už trháme a jdeme sami.

Začíná být pěkné vedro, to ranní pošmourno už dávno zmizelo, kůže červená a vypadá to, že utrpíme zřejmě první sluneční spálení, protože na opalovací krém jsme jaksi pozapomněli.

Pro nás začíná maraton - fronta + atrakce. Fronty jsou dost dlouhé, ale jde to docela rychle a tak absolvujeme horskou dráhu na Matterhorn, projížďku ponorkou i nadzemní drahou, let do vesmíru i do minulosti, svezeme se parníkem Mark Twain, shlédneme karnevalový průvod...je toho hodně, až jde hlava kolem. Kolem půl čtvrté už to nevydrží naše žaludky a začínají se ozývat hlady. Když jsme v té Americe, tož si dáme americký hamburger ... je tu ale nějak draho, z peněženky nám mizí skoro 10 dolarů! A pokračujeme v absolvování atrakcí dál až do půl osmé, což je doba, kdy opouštíme Indiána Jonese a vracíme se do kempu na večeri. Dostáváme na ruku neviditelné razítko, abychom se mohli případně i vrátit - prý nezmizí ani když si umyjeme ruce mýdlem. Láďa to zkouší a je to skutečně pravda!

K večeri je čtvrtka kuřete s chlebem a pak prý má být seznamovací večírek. Raději se vracíme zpět do Disneylandu, ale únava se hlásí o své - Láďa usíná už i ve stoje ve frontě. Takže absolvujeme už jen „měsíční horu“ (strmá horská dráha), trojrozměrné kino a plavbu pralesem. Kocháme se světelným pohádkovým průvodem, který prochází celým zábavním parkem. Je to americké - velkolepé, kýčovitě.

Před půlnocí toho všeho máme plné zuby, loučíme se s Disneylandem a v půl jedné utahání zalézáme do stanu. V kempu je klid - buď se seznamovací večírek nekonal, nebo to bylo velice krátké.

6. červenec

Ačkoliv se včerejší únava zdála být dosti velkou, probouzíme se už v 6 hodin a začínáme balit. Kolem je dost ruch, lidé jsou netrpěliví. V 7 hodin je snídaně, za hodinu se má odjíždět.

Začíná rozdělování do posádek jednotlivých aut. Jsme zvědaví, koho „vyfasujeme“ my, protože zatím nebyl čas okouknout ty ostatní. „Náš“ řidič, kterého známe už od včerejška, se jmenuje Martin, je z Brna a je nu tak kolem třicítky. Vypadá docela sympaticky. Stánu, která bude ve funkci druhého řidiče a průvodce, už známe ze Žďáru, kde mi padla do oka. A kdo nám byl určen pro příští měsíc jako společnost?

Jsou to dva manželské páry z Blanska. Pánové působí na první dojem jako staří trampové a tuláci, jedna z dam jako bývalá „dámička“ a ta druhá jako žena-muž (velice rázná). Také díky jí jsme s Láďou „vystrčeni“ z předních sedadel a zaujímáme místa vzadu. Láďa k oknu, já doprostřed a z druhé strany mám bezzubce (nenapadá mě nic jiného). Začínáme se představovat a já dodatečně zírám a upravuji svůj první dojem. Žena-muž se jmenuje Zuzana a je právnička, její muž Karel také, ačkoliv ve mně budí spíš

dojem soudního sluhy. Bezzubec je majitel firmy přes obtisky, nátisky apod., jmenuje se Milan a k němu patří ona „dámička“ - příznám se, že její zaměstnání jsem nepostřehla a ptát jsem se nechtěla.

Stáňa je učitelka na soukromé základní škole, Martin jezdil s tirákem, pak dělal obchoďáka nebo co, ale kvůli Americe rozvázal pracovní poměr, takže vlastně v současné době je nezaměstnaný.

Stáňa s Martinem jsou nekuřáci, Blanečtí naopak silní kuřáci a zdá se, že budou dost bezohlední. Snažili jsme prosadit kouření i v autě, naštěstí od toho upustili, ale mám obavy, že budou problémy. Mají dostatečné zásoby jak cigaret, tak rumu a já si v duchu opravuji svůj dojem o trempích - spíš mě napadají hospodské větráky. Nějak mi nepadli do oka a z příštích 28 dnů společného soužití mám obavy - asi si s Láďou (a zřejmě i s Martinem a Stáňou) budeme muset vyzkoušet svoji trpělivost a toleranci. No, čas ukáže, třeba se mýlím.

Ráno je opět značně pošmourné tak jako včera ... nebo že by to byl takový smog? Jako neznalci místních poměrů nevíme, na čem jsme. V 8 hodin opouštíme kemp a vlastně i L.A. . O hodinu později je jasno a začíná pěkné vedro. Krajina okolo nic moc, pouze nás upoutávají podivné stromy - necháváme si zastavit a on to je vlastně takový kaktus. Jak říká paní prokurátorka, je to „sukulent“ a Martin nás poučuje, že se nazývá joshua. Mohavská poušť je kamenitá, sem tam trs rostlin, ovšem do trávy to má dost daleko.

První zastavení je po 3,5 hodinách jízdy na zakouření a protažení zad, druhé až ve State Line (státní hranici), kde je největší horská dráha, jakou jsme dosud viděli. Ční vysoko nad zdejší hotel - casino, spád z nejvyššího bodu má podle našeho názoru skoro 90°. Našli se i odvážlivci (převážně nižšího věku), kteří se za 4 dolary svezli, ale většina jenom prolézá klimatizovanou velikánskou hernu, kde důchodci nečeského původu utrácejí své peníze. Člověk neví, kam dřív hodit okem.

Ve 13 hodin pokračujeme na Las Vegas a tato cesta nám trvá hodinu. *Mezitím se dovídáme, že město bylo založeno už v roce 1855 jako mormonská osada, ale do širšího povědomí vstoupilo teprve díky povolení hazardních her v Nevadě ve 30. letech dvacátého století. Nevada byla dlouho jediným státem Unie, kde byly ilegálně povoleny hazardní hry (až do r.1980 to byla pouze Nevada, nyní je takových států devět) a také jediným státem s nulovou DPH. Dodnes prý je zde tato daň ze všech států USA nejnižší. Jsou zde stovky hotelů, z nichž každý je zároveň kasínem, nejznámější jsou soustředěny na 5 km dlouhém bulváru Strip. Úplně největším hotelem - prý na celém světě - je nedávno otevřený MGM Grand = má mít 5.000 pokojů! V hotelu Luxor si host ve vstupní hale nasedne do stylového člunu egyptských faraonů a po umělém Nilu se plaví do dávnověku (na stěnách jsou okopírované kresby z hrodek staroegyptských vládců a nakonec se snad objeví i tito vládcové v nadživotní velikosti) až k výtahům. Tak to vidět nemusíme a Martin nám to schvaluje, že je to strašná ptákovina. Nejprve městem absolvujeme „americkou“ (autem) procházku, Martin nám představuje jednotlivé hotely a prozrazuje, ve kterém je jaká atrakce a kterou z nich stojí zato shlédnout.*

Pak nás vezou „koušek“ (hodina jízdy) k Lake Mead do kempu. Pro nás Evropany je příšerně = 45°C na sluníčku, ve stínu „jenom“ 30°C a tak nastává boj o místo pro stan v relativním stínu. Jako jedna z mála vycházím z tohoto klání jako vítěz; mezi dvěma keři a prořídrou korunou listnáče je místo jen tak pro náš stan. Honem budujeme a ještě rychleji scházíme dolů k jezeru a hurá do vody. Moc chladná není, ale přece jenom je v ní lépe než na suchu a tak z ní další dvě hodiny nevylezáme. Bohužel, někteří či spíše některé účastnice vedro zmohlo natolik, že ani k vodě nejsou schopné dojít a tak tráví čas na WC v kempu. Ne že by ..., ale z kohoutku tam teče odražená voda a tak například Zuzana tam vydržela s hadrem na hlavě celou dobu, než jsme se vrátili. Nám ve vodě bylo fajn, obzvláště když tam Standa (kuchař) přinesl vychlazené pivo. Jenom zasyčelo. Jinak byla i fajn zábava, protože pánové se předháněli, kdo zná víc vtípů.

V 19 hodin jsme naloženi do aut, odvezeni zpět do „Las Vegas a sraz na zpáteční cestu je stanoven na půlnoc. Do té doby si může každý užívat dle svého gusta a peněženky. My dva jsme zřejmě nejen ze sluníčka, ale i z té aklimatizace dost utahaní. Moc se nám courat nechce, venku je stále ještě vedro a tak zapadáme do první herny, která je po ruce. Poměrně brzy jsme totiž přišli na to, že všechny obchody, hotely a herny jsou klimatizovány a všude klimatizace funguje!! Pod jednotlivými hotely bují čilý život, pro nalákání hostů jsou v každém provozovány různé atraktivní programy. My jsme se podívali do Caesar Palace, který je laděn do římské doby a je zde možno se vyfotit s „živým“ Césarem či Kleopatrou. Před dalším hotelem jsme se stali přímými účastníky souboje pirátské a vládní lodi. Střílelo se z pistolí i pušek, z děl a dokonce vybuchla i prachárna a nás ožehl oheň a dým. Je zajímavé, že bitvu vyhráli piráti a hořící vládní loď se potopila. Ano, ona se skutečně potopila (aby za dvě hodiny absolvovala opět stejné představení). Zkrátka, kasina se tu předhánějí v lákání hostů a zřejmě se jim to daří, protože prý např. za předloňský rok navštívilo Las Vegas 20 milionů Američanů a 2 miliony cizinců. My jsme z té námořní bitvy dostali pořádnou žízeň, ale marně sháníme bufety na pití a zároveň přijatelné našim peněženkám. V hernách je jich dost, ale i u pultu se sází a na pití se tam musí vyhrát!!! Naštěstí na poslední chvíli než „padneme“, objevujeme automat na colu, sprite apod. a za 1 dolar dostáváme vybrané pitivo řádně vychlazené. To se už ale musíme urychleně vracet a hotel v podobě dětského

(pohádkového) barevného hradu fotíme jenom z dálky. Na místě srazu jsou všichni, někteří dokonce zkusili své štěstí (???) ve hře, o výhrách se nějak nemluví. Základní vklad, aby se tu člověk mohl zúčastnit hry, je 5 nebo 10 dolarů - jak v které herně.

Jsme horkou nocí odvázeni do kempu, vedro nejen že nepolevilo, ale navíc se utišil i vítr no, to bude noc!!!

7. červenec

V noci vyli zavilí šakali, nad hlavou řvali ptáci (o zpěvu se rozhodně nedalo hovořit)...ta úleva, že už je ráno. S chutí balíme, v osm je snídaně a naším dnešním prvním cílem je vodní přehrada uprostřed nádherného kaňovu Hoover Dam s nejvyšší hrází v USA (nevím, jestli jsem dávala dobře pozor a jestli neměla být nejvyšší na světě). Ze slibované bezplatné návštěvy zdejšího „muzea“ nic není, probíhá tam rekonstrukce a v tom otevřeném se musí platit. Projdeme se tedy společně po hrázi, ale nás skoro víc zajímají zdejší „pítka“ s nádherně studenou a dobrou vodou. Ne, byla to paráda, sloupy vysokého vedení ohnuté skoro do pravého úhlu k hladině, nádherná čistá voda i načervenalé skály. Holt je to zase americké = velké a dokonalé.

Pokračujeme dál, v půl jedenácté zastavujeme na vyhlídce na „hranici“ mezi Nevadou a Arizonou a kocháme se pohledem na holé nehostinné nevadské „kopečky“. Dole ovšem svítí nějaké jezero se zelenou oázou.

A jede se pouští dál. V poledne zastavujeme u obrovské samoobsluhy na doplnění jídelních zásob i benzínu a konečně nám také naplnili ledem coolery, které máme v každém autě k dispozici. A zase poušť protnutá čtyřproudovou (jedním směrem) dálnicí. Zdejší silnice se mi líbí - mezi oběma směry je asi 30ti metrový pás, takže když se Amíci rozhodnou dálnici rozšířit, rozšiřují dovnitř!

Ráz krajiny se začíná měnit, chvíli poušť, chvíli křoviny, pak zase stromy a znova poušť....tak to jde stále dokola. Arizona je země tisícových tváří. Po 15. hodině jsme v kempu, do Canyon Village nám zbývá 12 mil.

Kemp je pěkný, v borovicovém lese, na první pohled poloprázdný, ale hned u vstupu je problém a přímo americký. Jsme „skupina“ a místo pro skupiny je nutné objednávat předem a podle jejich (správců kempu) papírů je tu plno! Pro jednotlivce místa ještě obsazená nejsou, ale protože my jimi nejsme (a jako „jednotlivci“ nechceme platit, protože je to dražší), tak nás nechtějí pustit dál. Nastává dalekosáhlé vysvětlování, telefonování (zřejmě na vyšší místa)...no, nakonec to přece jen dobře dopadlo. Po půlhodině jsme odvezeni na „vybrané“ (určené) místo v již zmíněném borovém lese. Při čekání na výsledek jednání mě mimo jiné zaujala u vjezdu do kempu ohrádka, ve které byla v igelitových pytích naskládána stromová polena. Za pouhých 4,5 dolaru si může Američan koupit v lese dřevo, aby si mohl rozdělat bez námahy oheň! Jsou zde suché, ale čisté záchody s nadbytkem toaletního papíru, pitná voda teče z „pump“, což je vlastně trubka zakončená pidičerpádlem. Stavíme stany a přitom si necháváme projít hlavou návrh, abychom si zakoupili let malým letadlem nad Grand Canyonem = osoba/66 dolarů. Peněz moc nemáme a jsme teprve na počátku cesty, tak navrhuji, aby letěl jenom Láďa s kamerou. Ten však - po zvážení všech pro i proti - rozhoduje, že to zkusíme oba. Navíc teprve tady se dozvídáme, že v červnovém turnusu jim (naším vůdcům) při výstupu z Grand Canyonu zemřel chlap na infarkt. A to bylo podstatně chladněji, než máme my. Podobné úvahy zřejmě letěly hlavou všem, protože jak se ukazuje, dolů se pěšky nikomu nechce - všichni se rozhodují pro let. Po večeri (bramborová kaše, sekaný řízek) jsme odvezeni do místního nákupního střediska a máme povolenu na hodinu „vycházku“. Vedení nám jde zatím zajistit letenky na druhý den. Kupujeme pohledy a známky (dokud na to máme), fotíme místní „indiánskou“ vesnici z teepee (*pouze atrakce pro návštěvníky - Indiáni tu sice jsou, ale bydlí v docela normálních amerických barácích*) a Láďa mně u papundeklového koně.

Vracíme se zpět do kempu a protože je spousta času, sbíráme všichni po okolí dřevo, abychom si pak udělali táborák. Čtyři kluci vytahují dvě kytary, flétnu a foukací harmoniku a vedení dává do placu červené moravské víno co víc si přát. Je tu víc Moraváků než Čechů a tak převažují spíš moravské písničky, které střídají trampské. My dva se v deset hodin vytrácíme, únava se hlásí o své, společenský večer však pokračuje dál.

8. červenec

Ráno je budíček nadvakrát, protože jsme z letových důvodů rozdělení do dvou skupin - jedna letí v sedm a druhá v osm hodin. My patříme do té druhé, takže máme větší klid na balení a můžeme se předem s Grand Canyonem alespoň „papírově“ seznámit = *řeka Colorado na své cestě k moři vyhloubila ve spojení s dalšími erozními vlivy neskutečně obrovskou průrvu. 320 km dlouhý kaňon, jehož dno leží o 1400 - 1800 metrů níž než okolní náhorní pološina se z každého místa jeví jinak a jeho divoká krása je na světě bezkonkurenční.*

Čím se sestupuje níž, tím teplota roste a mění se i vegetační pásma - od jehličnatého lesa nahoře na okraji až po pouštní typ jako ve středním Mexiku. Sestup na dno představuje cestu dlouhou asi 12,5 km s převýšením 1500 m.

Po příjezdu na malé letišátko se opět rozdělujeme na další skupiny, protože do jednoho letadla se vejde pouze 6 osob. Nás je 14 a vzhledem k tomu, že my dva se nikdy nikam nehrneme, zůstáváme „na ocet“. Jak se však vzápětí ukazuje, je to to nejlepší, co jsme si mohli přát. Kromě pilota totiž s námi do letadélka leze už jen jeden německy hovořící pár. Pilot nás srdečně zdraví, představuje se a totéž žádá i po nás. Němku usazuje vedle sebe, nás dva za sebe a za námi se uvelebují pan Němec. A startujeme! Je to fantastické, bombastické, ohromné, barevné.....člověk si připadá jako mraveneček a neví, kam dřív koukat, co dřív fotit! Jsem v lepší pozici než Láďa (ten to má proti sluníčku) a tak asi fotky vyjdou lépe než film. Ale neměl se tam hrnout, mohl dát přednost „dámě“ a viděl by lépe! Za 50 minut přistáváme a pilot se s námi opět srdečně loučí. Dostáváme pohled s letadélkem a certifikát, který nás opravňuje při příštím letu k získání 20% slevy! Kdy to asi využijeme??!??

Auty jsme všichni převezeni na centrální parkoviště u Grand Canyonu, abychom si jej mohli prohlédnout ještě jednou a tentokrát ze země. Je tu devět vyhlídek, mezi kterými jezdí v cca 10 minutových intervalech autobus tzv. Shuttle (šatí). My dva jsme jich ale stihli jenom pět a přesto jsme se nestačili na místo srazu včas vrátit - máme celou čtvrt hodinu zpoždění! Jsem ráda, že jsme nejdříve letěli, protože už u třetí vyhlídky mi připadalo všechno na jedno brdo. Odjíždíme za velkého slejváku, ten však vydrží asi deset minut jízdy a už je zase modro. Ještě zastavujeme na poslední (pro nás) vyhlídce na Grand Canyon s imitací indiánské strážní věže a po půl hodině míříme na největší přehradu Spojených států (neby že by na světě?) Powell Lake.

Projíždíme navajskou rezervací a nedovedu (-eme) si představit, jak tady ti Indiáni mohou žít, když tu naprosto nic není - včetně zeleně. Abychom je ale (my turisté) nepřehlédli, mají kolem silnice rozmístěn jeden krámk vedle druhého. Ty jsou méně či více výrazně označeny převážně americkými vlajkami nebo vlajkami se zázračným slůvkem „sale“. Viděli jsme dokonce cedule s velkými nápisy, uvádějícími, že jsou přátelští a očekávají naši návštěvu. Prodávají zde většinou stříbrné (?) prstýnky a šperky, doplněné topasovými či azuritovými kameny. A kolem dokola se nachází krajina měsíčního rázu!

Jeden postřeh ze zdejších silnic (při nečinném pozorování okolí) - u nás v Evropě si osobní auto veze na dovolenou jako přívěs karavan. Tady je to naprosto obráceně! Karavan (mnohdy v podobě autobusu) si za sebou vleče na tyči osobní auto, např. Chevroleta, Cherokee apod. Přece jeho majitel (-é) nebude na nákupy apod. Chodit pěšky!!!

V 17 hodin jsme na hrázi Powell Lake (délka hráze je téměř 500 m, výška 160 m, přehrada byla vybudována v letech 1956 - 1966, jezero se rozlévá proti poutu do vzdálenosti 280 km a kopíruje ve formě jakýchsi „fjordů“ jeho odbočující údolí). Nezbytné fotografování a filmování a na pokyn si posunujeme čas o hodinu dopředu (tzn. o 8 hodin později od našeho evropského). Následuje doplnění vody do kanystrů a lahví, protože prý budeme nocovat v místech, kde není pitná voda (ačkoliv to má být na pláži u jezera).

Pláž je skutečně ohromná, písková a porostlá ostrými travinami. Všude je spousta karavanů a přesto stále zůstává volného místa habaděj, takže není vůbec problém rozmístit těch našich 19 stanů. Jsou tu opět suché záchody - čisté a se spoustou toaletáku (už mě to přestává překvapovat) -, které jsou od nás vzdáleny asi tak 30 m. Stany stavíme ve fofru, z dálky se blíží jakési podivné mraky a Láďa raději naše bydlení uktovuje. Jen se mu to jakžtakž podaří, je tu písčaná bouře. Tu vzápětí vystřídá pořádný slejvák a za ním další písčaná bouře. Volíme raději úkryty v autech a jenom s obavami pozorujeme, zda stany bláznění přírody vydrží. Všechno to ale trvá jen asi půl hodiny a je zase modro. Takže fofrem znovu ukotvit stan a důkladněji (co kdyby se Matka příroda rozhodla svůj kousek zopakovat) a hurá do vody. Je chladnější a po bouři zvířena pískem, ale je to blaho. Válim se v ní a pozorujeme kempující či spíše karavanující Američany. Kromě zmíněných karavanů a osobních aut tu někteří mají ještě motorové tříkolky. Jinak jsou prakticky všichni vybaveni motorovými čluny, vodními skútry či lyžemi, ve vodě a v plavkách však nikdo z nich není! Po chvíli je nám navíc jasné, proč s sebou ta osobní auta nebo motorky vozí - oni s nimi totiž jezdí na záchod!!! Přece se nebudou těch maximálně 50 metrů namáhat pěší chůzí!!! Zíráme, řveme smíchy a domáháme se na Martinovi, aby nás také na záchody vozil. Nejlépe společně v určenou hodinu, protože naše parta je tu skutečně jediná, která se koupe a na záchod chodí pěšky!

9. červenec

Noc byla úděsná - vedro a zase vedro, naprosto žádný vítr. Nepomohlo ani to, že jsme měli stan uzavřen jen sítkou. Až tak ve dvě hodiny ráno se trochu ochladilo, ale v šest nás už sluníčko nemilosrdně vyhnalo ven a rovnou do vody. Opět se koupeme sami, Amíci se válí pod vlastními stříškami a hučí motory, jak vstávají a jezdí za ranní potřebou. S normální hygienou je to tu horší, není tu nikde voda (pokud přehlédneme přítomné jezero) a tak nám na zuby případně na obličej musí stačit

voda z kanystrů a ještě si ji šetříme na pití. Získali jsme od Standy galony od mléka, je to perfektní a dostačující.

Voda v jezeře je ale na rozdíl od včerejška fantasticky čistá. I tam, kde nestačíme, je vidět až na dno. Snídaně je jako obvykle v 8 hodin, ale tentokrát se nikam nespěchá. Čeká nás prý jenom krátký přejezd do motorestu, takže tu zůstáváme koupat se až do 11 hodin. Následující program je tudíž velice jednoduchý = voda - voda - voda - hledání stínu - voda - voda - ... občas to proložíme pozvolným balením. Asi tak dvacet minut před plánovaným odjezdem se na pláži objevuje policajt (ranger) a vyhání ty, kteří se nacházejí ještě v jezeře, z vody ven. Prý bude co nejdříve vyhlášen zákaz koupání, protože zjistili, že jim do jezera začínají asi 5 km odsud prosakovat záchody. Naštěstí nám to už nevadí a Američanů se to netýká, takže žádné protesty se nekonají.

Cestou se zastavujeme u dvou navajských krámků - ženské jsou (až na výjimky) svém živlu. Mužští (a já) fotografují nebo filmují blízké monumenty, případně vytahují peněženky (já ne). Okolní skály jsou krásné, ale to hlavní nás teprve čeká. Monument Valley je krásná, ale vyprahlá červeně zbarvená pustina, z níž k obloze ční fantastické skalní útvary a stolové hory. Ovšem na druhou stranu na americké poměry je toho dost málo - za chvíli je máme za zády.

V půl páté pořizujeme poslední snímky, pak ještě zastavení u dalších navajských krámků (někdo toho nemá dost) a pokračujeme na Four Corners, což je **rozhraní čtyř amerických států = Colorado, Utah, New Mexico a Arizona**. Jsme nuceni zaplatit za osobu 1,5 \$ (Indiáni musí být něčím živi), abychom se podívali a vyfotili si placatý beton s kótou a názvy čtyř výše jmenovaných států! Jo a nad tím se ještě plácají vě větru jejich vlajky. Mohli jsme za to mít tři studená piva (pozn. "to je měna, kterou se počítá v našem autě) a to na to máme celou půlhodinu!!! My dva ji prosedíme v chládku na schodech před zavřeným Visitor centrem. Ostatní obcházejí indiánské krámy (že je to neunavuje, vždyť je to stále stejné!) nebo utrácí drahocenné (zřejmě jak pro koho) dolary za hnsné kafe apod.

V 18 hodin odjíždíme do města Cortez, kde budeme ubytováni v motelu. Jízda trvá asi hodinu, máme se rozdělit na skupiny, pokoje jsou pro 4 - 5 - 6 osob. Zuzana rozhoduje, že naše auto (tzn. my a oni čtyři) bude spát společně. Na pokoji jsou dvě manželské postele, které zabírá Blansko, na nás zbývá sedačka. Je mi to líto jenom do chvíle, než se ukáže, že je rozkládací a v rozloženém stavu je větší a širší než ty postele. Všichni se okamžitě (postupně dle pořadí „důležitosti“) vrháme na sprchu, pak je vyprázdněn odpadkový koš a zaplněn pivem, rumem i zbytkem bourbona a doplněn ledem, který je k dispozici motelovým hostům zdarma. Dámy se starají o vyprání prádla (k máni je i prádelna včetně sušiček), Zuzana je hlavní organizátor.

Všichni fasujeme studenou večeři a snídani (na motelu se pochopitelně nemůže vařit z vlastních zásob), v pokoji řve televize, ačkoliv se na ni nikdo nekouká, ale je to v ceně, že...!?! Návrh Blanečáků, aby se kouřilo na pokoji, rozhodně zamítáme. Vzhledem k tomu, že na „dvorku“ nejsou lavičky, sedíme na betonové podlaze před pokojem a dost dlouho, protože jsou problémy s prádlem. Zřejmě se tam toho dalo i na americké poměry hodně, takže pračka i sušička nestačí kapacitě a program se musí opakovat. Stejně to není ideálně suché, tak ještě rozvěšujeme prádlo na šňůry po pokoji. Je to tu jako u cikánů!

10. červenec

Noc opět nebyla z těch ideálních. Sedačka obsahuje pérové matrace a ty jsou jaksi v zádech cítit! Navíc je stále vedro, jenže...klimatizace tu je a funkční, ale když je zapnutá, dělá strašný randál. Vedro je však stále silnější, raději spíme v kraválu - navíc má výhodu, že částečně kryje hlasité zvuky, které vydávají někteří spáči či spáčky. Holt jsme toho moc nenaspali = zlaté stany!!!

Na recepci (mimoходом, majitel je Polák) dostáváme zdarma kávu nebo čaj a před osmou hodinou vyjíždíme. Ještě se zastavujeme ve městě (???) u samošky na nákup a máme zase další zážitek.

Přijíždí combi Chevrolet, otevírají se dveře a v nich stane kór-pulentní dáma. Zaloví rukou za sebe, vyndá dřevěnou stoličku, položí či spíše pohodí ji před sebe na zem a „důstojně“ se vyvalí ven. To nebyl nákladák, to bylo normálně vysoké auto!!

O půl hodiny později pokračujeme směrem na Mesa Verde. Dle informace Martina jsme do této doby najeli asi tisíc mil. Stoupáme do hor na parkoviště, které je ve výšce 2630 metrů a je tu široký výhled do okolí. Jenže moc toho fotit nemůžeme, protože je zamlženo - letní opar. Přesouváme se do národního parku o rozloze asi 210 km² Mesa Verde (ve španělštině to znamená Zelené pláně). *Celý areál obsahuje asi 500 indiánských obydlí kultury Anasaziů, vybudovaných do 13. století. Obydlí jsou zformována do skalních vesnic pod pískovcovými převisy a některé stavby jsou skutečně monumentální - jako např. Cliff Palace nebo Struce Tree House. Zánik kultury Anasaziů je doposud archeologickou hádankou. Vše nasvědčuje tomu, že Indiáni tato svá sídliště někdy v letech 1270 - 1290 pravděpodobně velmi náhle ve spěchu opustili, protože na místě zanechali mnoho užitečných předmětů. Co nebo kdo byl příčinou jejich náhlého stěhování či přímo útěku se však asi už těžko podaří někomu spolehlivě objasnit.* Martin nám vybírá nejlepší vyhlídky (jinak je jich tu

strašně moc), ale Láďa má po náladě. Kamera přestala bez zjevného důvodu či příčiny fungovat!! Indiánská puebla pod skalami jsou perfektní, ale spíš na Láďův „přibližovací“ foťák, já dělám asi 3-4 obrázky z povinnosti k této nádheře. „Trpím“ s Láďou a tak se ani nejdeme (na rozdíl od jiných) podívat až do jejich těsné blízkosti.

Ve 13 hodin se opět všichni scházíme u automobilů a odjíždíme se podívat na průsmyk *Pass Molas*. Láďa zkouší v autě kameru (když se s ní kouká do tmy, tak to jde, ve světle však obraz mizí) ze všech stran a snaží se objevit, proč nefunguje. Bohužel, veškeré pokusy ji „oživit“ jsou marné. Při sjezdu z Mesa Verde nám Martin zastavuje ještě na jednu vyhlídku, tentokrát na rovinu pod námi - a nad ní se tyčící zasněžené kýčovitě hory. Snad ani nemá cenu používat slůvko „NÁDHERA“! Ráz krajiny kolem nás se rapidně změnil k lepšímu, je na co se koukat, ale přesto většina posádky spí. Vlastně úplně všichni až na mě, Martina (ten řídí) a Stáňu (ta kouká, aby Martin pořádně řídil). Projíždíme nádhernými lesy, loukami, všude spousta zeleně i barev - vypadá to na Nízké Tatry, Malou Fatru a Slovenský ráj dohromady. Okolo jsou rance a spousta koní, u rančů bazény, zahlédli jsme i lyžařské sedačky (vleky tu zřejmě nejsou, pro Amiky je to příliš velká námaha). Blížíme se k „Vysokým Tatrám“, ale tyhle jsou skutečně vysoké - jsme ve Skalistých horách. Projíždíme první průsmyk a cedule hlásí 10640 ft (3192 m), sjíždíme relativně dolů a já strašně lituji, že mám v autě nejhorší místo na fotografování. Znovu stoupáme a vzápětí jsme v průsmyku *Pass Molas*, kde se na čtyřech snímcích pokouším o panoramatické foto. Dál už to nejde, bylo by to proti sluníčku. Jsou tu sněhová pole a jsou opravdická! Jsem trefena skutečnou sněhovou koulí (tak dlouho jsem si o to koledovala, až Martin nevydržel) a je to v tom horku velice příjemné osvěžení. A to průsmykům není konec, protože nás čeká *Red Mountain*, kde jsme prý nejvýše na naší cestě = 11118 ft (jestli dobře počítám, tak by to vycházelo na 3.335 m). Jenže tímto průsmykem jenom projíždíme, protože je utopen mezi stromy. Na druhé straně hor krátce zastavujeme u velkého vodopádu pod silnicí = *Bear Creek* (Medvědí potok) a nemůžeme si vybrat, který záběr bude nejlepší, protože odevšad je to velice pěkné! Sjíždíme dolů do městečka *Ouray*, které vypadá jako horské rekreační středisko. Jeho *Main street* tvoří jeden obchůdek se suvenýry za druhým. Po půlhodinové procházce pokračujeme (v 17:30) dál. Naší cílem je město (nebo městečko?) *Montrose*, kde máme dnes kempovat.

Čeká nás překvapení - „kemp“ je vlastně park uprostřed města. Sestříhaná travička, lavice se stoly, přístřešek s betonovými stoly a „židlemi“, jeden splachovací záchod s umyvadlem. Ten má „výhodu“, že je neuzamykatelný a od umyvadla je oddělen nízkou a úzkou betonovou přepážkou. Pokud je tedy někdo „zaměstnan“ na míse, může volně konverzovat a hledět do očí tomu, kdo myje sebe nebo například nádobí!

Po večeri vyrážíme na procházku do města. Přidávají se k nám Stáňa s Jurou (řidič dalšího auta) a posléze Stánina sestra Míša a Lucka. Ta funguje jako pomocnice v kuchyni a v USA strávila předešlých deset měsíců v americké rodině jako pečovatelka o děti. V *Montrose* však není nic k vidění, procházku končíme v místní prázdné restauraci. Jsou tu pouze tři hosté - jeden u baru a dvě dívky hrají kulečnick. Objednáváme si točené pivo a abychom ochutnali, já si dávám světlé a Láďa tmavé. To světlé vypadá (i chutná) jako naše, ale ředěné sodovkou, Tmavé barvou připomíná čajový odvar nebo rozředěnou kolu a chuť má stejnou jako to světlé, ale je sladší. Ani jedno však nemá ani páru o nějaké pění. V 11 hodin se zvedáme a vracíme se vyspat do parku.

11. červenec

Tentokrát nás *Standa* budí už v půl sedmé a navíc příšerným hulákáním (takhle si budíček tedy nepředstavuji). Čeká nás dlouhý přejezd a tak již v půl osmé odjíždíme směrem na *Denver*. Plánované krátké zastavení u pumpy se však protahuje. Nejdříve čekáme na další dvě auta a posléze na manželský pár, který si „odskočil“ do samošky. Konečně v 10:20 vyjíždíme dál a projíždíme nádhernou alpskou krajinou. Ovšem už musíme šetřit filmy, vždyť je toho před námi ještě tolik!

V poledne zastavujeme v dalším horském středisku *Vail Village* (kdysi bylo dějištěm ve sjezdovém lyžování). Je to tu laděno do švýcarských či rakouských Alp - samé suvenýry, sportovní potřeby, trička, „umělecká“ díla v podobě Indiánů, zvířat nebo i lidí a všude jsou hospody. Marně však sháníme obchod s alkoholem. Ve finále jsme sice jeden mrňavoučeky našli, ale je děsně drahý - od 30 \$ výše, takže po 13 hodině odjíždíme nezásobeni.

A opět projíždíme průsmyky - ten první ve výšce 10603 stop (3181 m) a další dokonce 11307 stop (3392 m). Takže ta včerejší informace o nejvyšším průsmyku *Red Mountain* se nezakládala na pravdě? Bohužel, mapy, které máme k dispozici, neposkytují zcela vyčerpávající informace.

V půl čtvrté vjíždíme přes „pokladnu“ do národního parku *Rocky Mountains* (byl založen v r. 1915 na rozloze 1067 km², aby chránil vrcholové partie horského pásma *Front Range*. Nejvyšším vrcholem hor je *Longs Peak* = 4345 m n.m.). Je to nádhera, stoupáme s několika zastávkami, běháme po sněhu a ácháme nad místními veverkami. Tady se jmenují čipman a na turistech loudí alespoň kousek žvance. My jsme

však odrazování od styku s nimi kvůli blechám nebo vzteklině (nějak si nedovedu tohle veselé zvířátko představit jako vzteklé). Posléze máme možnost vidět volně pobíhající nebo se pasoucí jeleny, losy, sviště a kozorohy. Jenom toho slibovaného medvěda ne a ne zahlédnout, ačkoliv si oči můžeme vykukat. Další zastavení a máme možnost procházkou se dostat pohodlně na nejvyšší dostupný bod (podle Marina cca 3705 m n.m.). Nejvyšší kóty dosahují se Stáňou a Martinem, Láďu chytly střevní potíže, takže má zcela jiné zájmy a z půlky cesty se musí vrátit.

V 18 hodin nasedáme opět do aut a začínáme sjíždět na druhou stranu hor. Po dvou hodinách se dostáváme do kempu a fofrem stavíme stany, abychom to stihli relativně za světla. Večeříme (játra s rýží) už za tmy, Míša vytahuje becherovku a do stanů zalézáme před 11. hodinou.

12. červenec

V noci bylo chladněji. Sice jsem do spacáku, na rozdíl od Ládi) nezalezla, ale aspoň jsem si ho obtočila kolem sebe. Budiček je v půl sedmé! Teprve teď máme možnost pokochat se okolními skalami a horským potokem, vhodným pro rafting. Tady by se už dovolená dala strávit - myslím s ohledem na přírodu. Jinak tu je totiž pouze suchý záchod a kohoutek s vodou. Civilizace je vzdálena doslova na míle.

Něco málo před osmou vyrážíme, dnes nás čeká opět dlouhý přejezd. Projíždíme absolutní rovinou (kam se hrabe Kolín), je to pěkná nuda. Stáňa nás baví historkami ze školy, dopisují se deníky a posléze veškeré osazenstvo (kromě mě a Martina, který se drží volantu) usíná.

Mohu se tedy vrátit k prvním dojům z našich spolezdců. Martin i Stáňa jsou skutečně fajn. Martin je v naší společnosti (autě) nejmladší, skoro by mohl být naším synem. Je ale velice přizpůsobivý, takže se docela ochotně připojil k blbnutí dvou bab (já + Stáňa) a je s ním legrace. Jako řidič je perfektní, ze všech našich řidičů je naprostá jednička. No a protože to tu dobře zná, máme výhodu, že nám ukazuje nebo doporučuje skutečně to nejlepší. Největší plus má ale u Ládi, protože mu půjčil svou kameru - on už si za dobu svého pobytu zde prý vše natočil.

Stáňa je nádherně střelená, silně mi připomíná mou kamarádku Vlastu. Nemít ji tady, tak zahynu. Na většinu věcí máme stejný názor i pohled, souhra duší...je to prostě moje krevní skupina.

A Blansko?!? Zuzana je generálka první třídy. Všechno umí, všechno vyzkoušela a zná (snad kromě vojny, ale na tu nepřišla řeč), má ve všem a absolutní pravdu, odpor se nepřipouští a nejen její lokty jsou pěkně ostré.

Karlův drsný hlas i rysy dávají tušit pěkného zvrhlika z denních i nočních lokálů (je snad potřetí ženat a legálních vnuků už má také dost), ale hrdina je pouze v Zuzanině nepřítomnosti. Svě ženě zásadně neodporuje (nemá ani šanci) a poslušně plní veškeré její příkazy. Na jedno ucho špatně slyší a mám podezření, jestli příčinou toho není náhodou Zuzana. Nebo že by se někde popral?

Milanovi je něco málo přes padesát, ale protože nemá zuby, člověk by řekl, že je mu nejméně šedesát. Svě ženě Zdeně říká „babko“ (jsou spolu teprve rok!!!) a mám dojem, že jeho jedinými radostmi jsou jídlo a spánek, protože nic jiného nedělá. Ale jinak je ještě „jura“, čehož jsem byla jednou, když jsme si „omylem“ postavili stan v jejich blízkosti, nechtěným svědkem....mají ve stanu nafukovací matrace... Bohužel je ale dost nervózní a tak zvaně samonasírací - scénky i scény máme denně jako na talíři. Občas je až k popukání, co se může stát důvodem hlasité (většinou jednostranné) hádky.

Zdena je z mého pohledu dámička, která si hraje na dámu a zřejmě nikdy netrpěla nedostatkem peněz. V praxi je sice dost pomalá a nešikovná, ale stále musí být namalovaná a běda, jak jí ve vodě někdo cákne na účes (přiznávám, že má velice pěkné vlasy - zrzavé). Má o sobě dost vysoké mínění a když se podívám na Milana, tak je to snad i oprávněné.

Jak už jsem se zmínila dříve, všichni čtyři jsou silní pijáci a kuřáci. Cooler je naplněn převážně pivy. Dokonce se nám už stalo, že se tam nevešla ani voda na pití, takže jsem za pomoci Stáni musela zjednat pořádek. Jsou ochotni i jídlo nahradit pivem - speciálně oba pánové. A co se týká kouření, využívají každou zastávku víc než dostatečně. Zatím co my s Láďou vykouříme po jedné cigaretě (a ještě ne na všech zastaveních), oni v sobě už mají minimálně dvě. Zuzana se nějak zmiňovala o tom, že za den jich vykouří 60 (nebo 80?) - to je tedy síla! No, na jejich obranu však musím připustit, že naštěstí nejsou agresivní. My zbývající čtyři se snažíme být tolerantní, takže jsme vlastně ideální posádka. Jinde jsou na tom podstatně hůř, aspoň jak lze z některých náznaků při našich zastávkách apod. usuzovat. Ovšem zaslechla jsem, že ostatní posádky naše auto označují jako „jezdící trafikou“.

Bylo by také na místě, abych se zmínila o tom, že jsme si v autě rozdělili jednotlivé funkce. Martin je „Pan řidič“, o tom není pochyb. Stáňa byla jmenována naším maskotem, Zuzana vrchní pradelnou a hlavním poradcem, Zdena je zásobovač (sedí nejblíže cooleru a tak vydává, nandává a přerovná), já jsem obstaráváč ledu do cooleru, Karel odpadkář (sbírá od nás odpadky, soustřeďuje je v igelitce a posléze vynáší) a Milan je hlavní srovnávač našich kufrů a tašek v zavazadlovém prostoru. Naučil se to už tak, že je přes ně vidět dozadu na silnici - na rozdíl od ostatních automobilů, kde mají zavazadla

vyrovnána až ke stropu. Pro Láďu dlouho funkce nebyla, byl tím tichým vzadu. Ovšem na každého jednou dojde a z Ládi je umývač oken - je nejdělsí, snadno všude dosáhne.

Tak, to byla naše společnost a vracím se do reálu, kdy všichni díky nudné krajině spokojeně spí. Martin se věnuje volant a já koukám a koukám, abych si vychutnala, že konečně vidím bez překážek ven (spáčům se hlavy klimbají na hrudích). Po hodině jízdy mě Martin upozorňuje, že právě překračujeme další ze *státních hranic* = *Colorado - Wyoming* a že totéž dnes provedeme ještě několikrát = *Wyoming - Nebraska; Nebraska - Jižní Dakota*.... a víc jsem si nezapamatovala).

Vjíždíme do Wyomingu a jeho hlavního města Cheyenne. Je stejné jako ta ostatní = samý víkendový přízemní, maximálně jednopatrový dům, většinou v zeleni. První delší zastávkou je benzinka v Pine Bluffs a jede se dál. Z nudy počítám vagóny u nákladního vlaku, který jede souběžně s námi (je to zajímavé, ale osobní vlak jsem ještě neviděla ani jeden, kdežto nákladních spousty). Má dvě lokomotivy a u vagónů jsem došla k číslu 109!

Ve čtvrt na jedenáct oznamuje cedule u silce, že jsme ve státě Nebraska. V pravé poledne zastavujeme na posledním (nebo prvním? = jak se to vezme) místě traperské civilizace *Scott's Bluff National Monument*. Nejprve si prohlédneme místní muzeum a shlédneme desetiminutový film o historii = jsou zde prý dosud viditelné koleje vyryté vozy prvních osadníků v minulém století a pískovcová věž *Chimney Rock*. Je to vlastně skála, která osadníkům, putujícím po tzv. *Oregon Trail* označovala, že jsou na konci préríí a teď vyjíždějí do oblasti Skalistých hor. Poté jsme vyvezeni (tentokrátě to kvitujeme s potěšením, protože je přílišné vedro a nikde ani kousek stínu) na kopec, abychom se rozhlédli po kraji a podívali se na ty zmiňované koleje. No, „koleje“ tu sice jsou, ale přesně takové jsou i v prachovských nebo jiných českých pískovcových skalách....a pocházejí od klouzajících se dětí. Navíc tu jsou všude cedule = varování před chřestýši. Bohudík nebo bohužel jsme žádného nejen neviděli, ale ani neslyšeli. Za půl hodiny v síleném vedru (ještě, že je auto klimatizované) pokračujeme dál nehostinnou stepí do státu *Dakota*. Asi tak za tři hodiny jízdy se najednou objeví les jako někde na Vysočině. To je lahoda pro oči! Všude jsou „chaty“ a je na co koukat. Po deseti mílích ale jako když utne a zase jen ta příšerná pustina. Je fakt, že je aspoň trochu zelená.

Po 16. hodině jsme (mimo program) zavezení k *rybníku značných rozměrů*, prý se jmenuje *Angostura*. Je tu pěkný veliký kemp, ale záchody jsme objevili jenom jedny. Zato u recepce je i sprcha. Co nejrychleji stavíme stan pokud možno ve stínu (to se ovšem povede jen těm nejprůbojnějším) a hurá do vody. Je prostě báječná!!! Jedinou nevýhodou tu jsou komáři a štípaivé mouchy. Ve vodě vydržíme prakticky nepřetržitě až do 19 hodin, kdy je večere (špagety a červená omáčka s fazolemi).

V půl deváté večer se jedeme (tři auta) do nedalekého *lázeňského městečka* *Hot Springs* (Teplé prameny). Bohužel, v takto pozdní noci lázně nefungují, otevřená je jenom samoobsluha = borůvky, sýr, nektarinky....99 centů. Osádky dvou aut se znechuceni vracejí, nás osm vedených Zuzanou (pochopitelně!) jde po čuchu do jediné otevřené zdejší restaurace-baru. Tvrdý alkohol nám odmítají nalít (natož prodat) - prý jen do 21 hodin - takže nejen my dva musíme vzít zavděk americkým nepěním pívem. Zbývající dvojice se pak jdou navzájem potýkat za 75 centů s kulečníkem a po 11 hodině se vracíme do spícího kempu.

Sbírám plavky, které jsem si nechala sušit na nejbližším stromě a strašně se leknu. Najednou totiž vedle mě zachrochtá divoké práce - alespoň tak mi ten zvuk připadá. Zaposlouchám se ...ticho... a najednou znova a s ještě větší silou. Rozhlížím se....a ta úleva = to není divočák, ale spící Petr (manžel Mišy a švagr Stáni). Uklidněna zalézám do stanu a máme se s Láďou čemu smát.

13. červenec

Byla to noc plná vášní - Petr ve svém hlasitém chrápotu pokračoval po celou dobu s různými přestávkami a protože jejich stan stojí v naší nejtěsnější blízkosti, skutečně jsme si užili. Po dnešní noci už víme, vedle koho si stan příště rozhodně nemáme stavět. Před snídaní se stačím vysprchovat v nádherně teplé vodě a v osm hodin vyrážíme na další cestu.

Na naši návštěvu se dnes mimo jiné údajně těší *Badlands* (Špatné země). Jak jsme informováni, jde o část préríie propadlé při tektonických poruchách a opracované vodní a větrnou erozí do roztodivných tvarů. Některé hory a kopce vypadají jako kužele nasycené z písku a díky sedimentálnímu původu hornin jsou většinou jakoby vodorovně pruhovaly. Park zde byl vyhlášen v r. 1938 a měly v něm najít útočiště zbytky bizonů, kteří se před příchodem bělochů v tisícíhlavých stádech proháněli po severoamerických préríích. Na zdejších pláních byly natáčeny některé scény filmu *Tanec s vlky*. *Generál Custer*, když tudy projížděl, měl o *Badlands* prohlásit, že vypadá (nebo spíš „vypadají“) jako peklo s vyhasnutým ohněm. Zřejmě se máme na co těšit.

Zatím projíždíme nekonečnými zelenými pláněmi, na nichž se ta naše bílá automobilová kolona fantasticky vyjímá. Zastavujeme na *Wounded Knee* - místo poslední bitvy mezi bělochy a Indiány. Na informační ceduli, kde je bitva podrobně popsána, mě zaujalo, že slovo „masakr“ je viditelně na zvláštním kousku plechu. Správně (jak se dozvídám později) usuzuji, že původně tam bylo „vítězství“

a že to zřejmě bylo další příčinou sporu mezi bílými a Indiány. Podíváme se ještě na místní hřbitůvek, který zřejmě slouží svému účelu i v současnosti a jede se dál.

V **Longhornu** (pidi vesničky) hodláme doplnit pohonné hmoty, ale na zavřené benzince visí vzkaz, že pumpař odejel na pohřeb. Nezbyvá tedy, než pokračovat dál a modlit se, abychom nemuseli tlačit. Je to dobrý, těsně před Badlands je další pumpa a pumpař je přítomen. Konečně jsme na vyhlídce na Badlands, ale moc dlouho se tu nezdržujeme. Jen na nezbytné focení a filmování, protože je poledne a tudíž nesnesitelné vedro. Navíc sluníčko osvětluje nehostinné skály z té nesprávně strany - přímo proti našim objektivům. Konstatujeme, že pokud to o tom peklu generál Custer skutečně řekl, tak měl naprosto pravdu.

V půl druhé parkujeme ve Wall Drug, což je napodobenina starého „kovbojského“ městečka. První, co nás uchvátí, je fakt, že tu zřejmě mají sraz majitelé automobilů značky Corvet. Tolik nádherných a stejných suťáků pohromadě jsme ještě neviděli. A jako druhá uchvacující věc je to, že tu je k dostání whisky a bílý rum (Láďa má hned lepší náladu). Jsou tu velké obchody i malé krámky. Jeden dům je dokonce průchozí - tvoří jej spousta malých krámečků a pasáž je naplněna figurínami nejen osob, ale i zvířat. Všude se prodávají suvenýry a zase suvenýry.

V půl třetí odsud odjíždíme prérií dál. Kolem nás defilují kromě reklam velikánské nápisy „Bear country - Welcome“. Stáňa řídí a na místě spolujezdce (-řidiče) sedí Lucka. Martin už reliéfy amerických presidentů (kam míříme) viděl, takže jede se Standou napřed do kempu škrábat brambory. Lucka nás baví líčením svých zážitků z hlídání dětí. Obzvláště Karel pookřívá při pohledu na mladou krev a Zuzka se tváří, či spíše netváří.

Vjíždíme do pohoří Black Hills a v půl páté nás vítá městečko Keystone, v jehož těsné blízkosti je proslulý památník. Mount Rushmore National Memorial. Jde o obrovské sochařské dílo - do skály jsou vytesány hlavy čtyř nejvýznamnějších amerických presidentů prvních 150. let historie USA: George Washingtona, Thomase Jeffersona, Abrahama Lincolna a Theodora Rooswelta. Skalní skulptury (dílo sochaře Gutzona Borgluma) jsou vysoké 20 m a dělalo se na nich 14 let. Po smrti sochaře v r. 1941 na nich pracoval ještě jeho syn, ale nedostatek financí spolu se vstupem USA do války, způsobilý ukončení prací. Nedaleko odsud údajně vzniká podobný projekt - obří socha indiánského náčelníka Crazy Horse jedoucího na koni, ale tam se podívat nepojedeme. Prý to nestojí za to, je tžam jenom maketa a práce snad ani zahájeny nebyly. Sice by tam mělo vzniknout kulturní a vzdělávací středisko severoamerických prérijních Indiánů spolu s jejím muzeem a univerzitou, ale vše je hudba daleké budoucnosti. Pořizujeme tedy fotodokumentaci z Rushmore, ale za půl hodiny už není - podle našeho názoru - co (jiného) fotit. Odjíždíme však až v půl páté, protože se čeká až se shromáží posádky všech aut.

Osazenstvo našeho auta jako obvykle usíná (my dvě s řidičí Stáňou jsme světlou výjimkou). Do kempu dorážíme před 20. hodinou a po večeri všichni sbíráme dřevo na táborák - dnes bude velká sláva. Nejmladšímu účastníkovi našeho zájezdu Jakubovi je záviděníhodných 18 let! Každý jsme dali půldolar a tak je mu předán kalendář na rok 1996 s obrázky ze zdejších národních parků a dvě láhve, z čehož šampus je rozdělen mezi přítomné. Nemáme šanci se opít, na každého vychází tak jeden lok, takže se posléze vytahují vlastní zásoby a hraje se a zpívá...

Máme to i s nádhernou podívanou, protože nad mraky se mlátí bouřka snad z několika směrů. Poprvé za dobu našeho pobytu vytahujeme teplejší košile a dlouhé kalhoty; jaksí se tu ochladilo. Láďa odchází spát dříve, já ještě chvíli posedím a pak také zalézám do stanu - a tentokrát i do spacáku.

14. červenec

V noci mě najednou budí světlo a příšerný kravál - bouřka a pořádná! A do toho slejvák a vítr, se stanem to mlátí, snad to řádění živlů vydrží! Opět usínám.

Máme kliku, ráno je obloha jako vymetená a náš stan to přežil, akorát Láďa má vlhký spacák - mokro se propašovalo dovnitř přes zip. Ostatní ale dopadli podstatně hůře. Ránem se nesou hlasitá sdělení - kdo má kolik vody ve stanu, komu plavaly matrace apod.

V 8 hodin vyjíždíme - z **jižní Dakoty** se přesouváme na západ a **podruhé** vyjíždíme na území státu **Wyoming**. Naším nejbližším cílem je sugestivní přírodní výtvar opředěný mnoha legendami - **Devils Tower** (Dávlova věž). *Tato dominanta zdejší krajiny je natolik působivá, že se objevila již v několika filmech, např. Blízká setkání třetího druhu. Dávlova věž je vidět už z dálky, vypadá jako ohromný šedivý pařez rozbrázděný pravidelnými svislými rýhami. V každé indiánské legendě (např. čaroděj pronásleduje sestru sedmi Indiánů), týkající se této hory, vystupuje obrovský medvěd, jehož drápům je tato rozbrázděnost přisuzována. Nad okolní mírně zvlněnou krajinou vystupuje věž do výšky 264 m. Dá se dokonce i zlézat - první doložený výstup na horu se uskutečnil u příležitosti státního svátku USA 4. července 1893 jako atrakce. Dnes se o její zdolání může pokusit každý zdatný a patřičně vybavený horolezec (zahlédli jsme pouze tři, ale ještě dole). Výstup je dost náročný, proto je povinná registrace a kontrola vybavení správci tohoto přírodního monumentu. My tolik času pochopitelně nemáme a tak ji jenom obcházíme. Procházka borovým lesem na úpatí Dávlovy věže je*

nádherná, navíc si konečně trochu protáhneme kosti. Rostou tu divizny větší než já, v blízkosti cesty se pasou srnky ... co víc si přát?!!

Po hodince sjíždíme na kraj lesa podívat se na psouny (= něco mezi myši, svištěm a syslem). Žijí v dírách, je jich tu plná louka, panáčkují, dělají ksichty a vypadají strašně srandovně.

V 10 hodin odjíždíme a míříme do dalšího amerického *státu Montana* na slavné bojiště **Little Big Horn**. Máme čas si zazpívat známou písničku a popovídat si o historii = *25. června 1876 se zde střetlo pět setnin jízdy armády Spojených států pod velením generála Custer s několikanásobnou přesilou indiánských bojovníků z kmenů Siouxů a Čejenů. Pro bílé to dopadlo velice špatně, ale protože žádný z nich nepřežil, nikdo se zřejmě nikdy nedoví, jak bitva probíhala. Pozdější líčení vítězných Indiánů byla natolik rozporuplná, že jenom obtížně vznikala jakás takás mozaika tehdejších událostí. Tvrdí se, že je to zcela vina generála Custer, který na Indiány zaútočil s vojáky znavenými dlouhým pochodem, aniž předem znal údaje o množství Indiánů a jejich rozmístění. Výsledkem bylo, že na konci bitvy zůstalo na bojišti přes dvě stovky mrtvých a skalpovaných těl bílých vojáků. Indiáni své mrtvé stačili odklidit. Z místa bitvy se stalo pietní místo a zároveň turistické atrakce, kterou každoročně navštívuje 300 tisíc lidí, mezi které nyní patříme i my. Nejprve docházíme na velký „nový“ hřbitov, kde jsou pohřbeni Američané padlí jak v indiánských válkách, tak v obou světových, v Koreji i ve Vietnamu. Pod malým kopečkem jsou v trávě vidět náhrobky Custerových vojáků. Na kopečku je malý oplocený hřbitůvek se stejnými náhrobky a velký jehlanový památník, na kterém jsou jména 220 vojáků, skautů a civilistů. Vracíme se k autům, kousek od parkoviště stojí krámeček pochopitelně s indiánskými suvenýry. Prodáváč by měl být příslušník Crow Indians (Vranní Indiáni), kteří tu prý žijí v nedaleké rezervaci. Siouxové a Čejenové jsou pro obchodní aktivity těchto Indiánů pěkné naštvání, protože Vranní Indiáni u Little Big Hornu nebojovali - a pokud přece, pak jako zvědové na straně generála Custer.*

Po 15 hodině pokračujeme v cestě k Yellowstonekému národnímu parku široširoou prérií - sem tam nějaký baráček, krásy, koně a naftová čerpadla.

V 18 hodin Martin u silnice zahlédne Standu s Luckou, kteří v přilehlém tábořišti připravují večeři. Bleskem uhýbáme ze silnice, za námi další auta, ovšem až na jedno - Janino, které pokračuje dál (a vrací se o hodně a hodně později)! Tábořiště je ohrazeno kládovým plotem, který okamžitě ozdobí sušící se a větrající spacáky. Je zde suchý záchod (o dostatku toaletního papíru nemá cenu se zmiňovat), ale pitná voda ne. Jenže hned vedle hučí zdejší *Žlutá řeka*, která je však dost rozvodněná a přílišně studená. Přesto se najdou silní jedinci, kteří se v ní i vykoupuou. Nám dvěma to ale bohatě stačí jen na lehké umytí a pít máme také co.

Po večeři chvíli posedíme v menším kolektivu a ve 22 hodin zalézáme do stanu. Je chladno, spíme opět zachumlání do spacáků.

15. červenec

Snídane je v půl osmé, celý dnešní den bude věnován nejstaršímu národnímu parku na celém světě - **Yellowstone**. *Byl vyhlášen již v roce 1872 (čtyři roky před bitvou u Little Big Hornu) a má rozlohu jako Korsika. Na poměrně malé ploše je nahromaděna spousta přírodních zajímavostí a zvláštností. Nejdříve krátce zastavujeme na travertinových kaskádách u *horkých Mamutích pramenů*, posléze na chvíli u zkamenělého kmene či spíše jeho zbytku, který je kvůli turistům (aby z něj alespoň něco zůstalo) již oplocen. Jsem nucena zbavit se tu amerického klíštěte, které si z celé výpravy vybralo právě mně - jsem nejlepší!?! Je opravdu americké - veliké....a to ještě není nacucané. Přes hranice bych ho zřejmě převézt do Česka nemohla, takže z něj raději děláme Jana Husa.*

Další zastavení je u malého, ale věžového vodopádu a projíždíme dál - spáleným lesem. Vypadá to hůře než Krušné hory. Oficiální prameny tvrdí, že v roce 1988 shořela 1/3 yellowstonekého lesa, ale buď od té doby hořelo ještě mnohokrát, nebo nebyla přiznána celá škoda. Všem nám to totiž připadá (obzvláště z vyhlídkových cest), že shořely aspoň dvě třetiny! Stoupáme do výšin, kde ještě leží sníh, překonáváme průsmyk ve výšce 2895 m a zastavuje u **Yellowstonekého Grand Canyonu**, který dostal jméno podle řeky a ta zase podle zbarvení svých strmých břehů. Ty mají opravdu zlatožlutou barvu! V údolí řeky jsou nádherné vodopády, musíme k nim sestoupit a pak vystoupat převýšení asi 100 m. První je větší a vyšší než niagarské vodopády, ten druhý je menší a hůř viditelný, takže já raději volím foto proti proudu řeky. Kocháme se vrcholky okolních třítisícových hor a provádíme doslova do písmene „americkou“ procházku. Popojedeme 1 až 2 kilometry, zastavíme, vyběhneme ven, vyfotíme a jede se dál. V tom nám musí Martin najednou urychleně zastavit, protože kousek od silnice se válejí dva bizoni. Žádní krasavci to sice nejsou, ale jsou živí!

Potom jedeme v jednom kuse celých dvacet kilometrů, než opět zastavíme u sirnatých horkých gejzírů. Nese to tu název **Noriss Geysir Basen** a má tu být údajně *na deset tisíc horkých pramenů. Některé tryskají k obloze ve formě gejzírů (je jich přes 200), jiné bublají v horkých jezírkách s téměř vroucí vodou. Nejznámější z gejzírů je Old Faithful (Starý věrný), který je také jedním z největších a hlavně - na rozdíl od jiných - tryská pravidelně v 60 - 90 minutových intervalech v rozmezí 1,5 až 5 minut a do výšky 50 m.*

Ve Visitor centru mají dokonce vyvěšen jeho „jízdní“ řád. Podle něj zjišťujeme, že nejbližší tryskání je asi za půl hodiny. Před samotným pramenem jsou do obloučku ve třech řadách lavice, aby se čekající turisté moc neunavili. Dle Martinovy rady se usazujeme na místa, ze kterých prý budeme nejlépe vidět.

Obloha začíná tmavnout (přímo černat), blíží se to k nám, ale zdá se, že to Old Faithful přece jen stihne. Bohužel, plánovaný „výbuch“ v 17:12 se „zpozdlil“ o celých deset minut, což se nám stalo osudným: 1) Místo slibovaných 50 m tryskal maximálně do výše 3 - 5 metrů

2) Vítr se otočil a síra a pára z gejzíru šla přímo na naše místa, takže jsme byli nuceni zbaběle prchnout do všech směrů a stran (a pak se usilovně hledat)

3) Pět minut po ukončení atrakce začalo nejdříve pršet, pak lejt a ve finále padaly kroupy velké jako dětské kuličky.

Sraz u aut byl stanoven na 18. hodinu, tak jsme my dva blbci (jiný výraz nelze skutečně použít) deset minut před šestou opustili vyhláť Tourist centrum, kam jsme se předtím schovali. Dokonce jsem si tam zakoupila zdejší mapu (jinde jsme je dostávali zdarma!). Klušeme v největším slejváku k autu, abychom zjistili, že tu není ani noha!!! Pokusili jsme se sice schovat pod nejbližší borovici, ale bylo nám to houby platné. Jsme durch a Láďa se snaží alespoň relativně chránit zapůjčenou kameru. Za chvíli přibíhají promoklí Milan se Zdenou a vydávají se k protější restauraci, kde prý zahlédli ostatní. Nám dvěma je už všechno jedno, odevzdaně čekáme až (zda) přestane pršet (stalo se tak 10 minut po 18 hod.) a až se smíchem a krásně suší dorážejí s Milanem a Zdenou naši zbývající čtyři spolujezdci. Všichni se diví, proč jsme k autu spěchali, když lilo. Co na to říci!?! V autě se rychle převlékáme do suchého (naštěstí je do čeho), jako prevenci do sebe doslova lijeme whisky a Martin nám pouští topení na plné pecky (tenhle vůz skutečně i topí!!!).

Alkohol udělal své, na další zastávce vystupujeme jako nejveselejší posádka. Hledáme místo (kemp) na spaní - první dvou jsou „full“, ten třetí taky a tak si tam aspoň nabíráme pro sichr vodu na pití (a jdeme si do lesíčka ulevit). Zatím se jde Míša (profesorka angličtiny) do recepce přece jenom zeptat a ejhle, místo pro 34 lidí tu je - a jak se ukáže, velice pěkné! Jehličnatý les, splachovací záchody, sprchy (ovšem za 50 centů) a pitná voda vyvedená přímo u campsidu co více si můžeme přát?!? Na větvích sušíme mokré prádlo, po večeři si děláme táborák a při zpěvu zapomínáme na nepříjemné zážitky z dnešního dne. Ostatně těch příjemných bylo podstatně více. Jsme prý v národním parku Grand Teton v blízkosti Jacksonova jezera, nad kterým se tyčí čtyřtisícové vrcholky hor, ale to v tuto noční hodinu můžeme zatím jenom tušit.

16. červenec

Snídaně je až v 8 hodin a za hodinu vyrážíme na další pouť. Nejbližší zastavení je na vyhlídce na zdejší nádherné pohoří, které připomíná spíše Alpy nebo vysoké Vysoké Tatry (a zasněžené!).

Grand Teton se rozprostírá kolem již zmíněného Jacksonova jezera a dalších menších jezer a flórou i faunou se dost podobá Yellowstoneu. Nejsou tu ale žádné gejzíry ani termální jevy, což na druhu stranu vůbec nevadí. Dle získaných informací dosahuje nejvyšší štít Grand Teton výšky 4197 m n.m. Z vyhlídky sjíždíme k Janinu jezeru a odtamtud je naplánována tříhodinová pěší túra kolem jezera. Je to něco kolem 12 km. Láďovi se nechce jít se skupinou a tak se vydáváme na opačnou stranu (a nejsme z naší party sami). Martin nám poradil vyhlídku na jezero, sice s nějakým tím převýšením, ale opravdu stála za to. Ovšem pohled na hodinky ukazuje, že na obejití celého jezera už není čas, musíme se urychleně vrátit stejnou cestou. K autům docházíme před 14. hodinou a naše první kroky vedou k pítkům u Visitor centu, protože s sebou jsme nic neměli a po cestě jsme narazili jenom na jeden pitný pramen. Žízeň, obzvláště tady, je skutečně věčná. Bohužel, ve stanovený čas odjezdu chybí ještě jeden manželský pár, který špatně odhadl buď čas nebo své síly, takže ještě stačíme doplnit led do coolerů a z parkoviště odjíždíme v půl třetí.

Projíždíme zalesněnými kopci i horami, postupně les mizí, ovšem výška hor nikoliv. Jehličnaté stromy jsou nahrazeny habry, pak rozkvetlými loukami a ve finále trsy podivné trávy. Naštěstí je vše zelená a tak se na to dá koukat (jak kdo - mé okolí už zase spí). Myslím, že jsme už ve státě Idaho. Míjíme vesničky s francouzskými názvy jako například *Geneve* (ta byla dost zchátralá), *Montpelier* nebo jak se to píše (hezčí, větší, upravená), které jsou rozloženy v placaté rovině a dostáváme se až do *Parise*. Ta je z nich nejhezčí - sestříhané trávníky, pěkně upravené domky a malý kostelík napodobující Notredam (ten si vyfotím). Jenže vše je „načinčané“ jenom kolem hlavní silnice, ty zadní řady už tak pěkně nevypadají.

Je 18 hodin, po čtvrt hodině se po naší levici objevuje nádherně modré Bear Lake, nad kterým se ovšem tyčí naprosto ošklivé kopce. Vyjíždíme na vyhlídku nad jezero, nastává focení. Když už jsou skoro všichni v autech a nám chybí ten nejdůležitější - Martin, rozhoduje se naše posádka pro malou legraci. Staňa usedá za volant a předstíráme, že mu ujíždíme. Pochopitelně jen za nejbližší rok. Jsme ovšem poněkud převezeni - Martin se „vnutil“ do jiného vozu a naše čekání na něj je tudíž zcela

zbytečné. Nezbyvá, než vyrazit za ostatními. Koukáme okolo, jestli náhodou Martin nebude stopovat, ale ne; zřejmě byl rád, že se nás zbavil. V dálce vidíme naši bílou kolonu a máme je co dohánět - vždyť nevíme, kde se dnes spí.

Naštěstí jedeme jenom čtvrt hodiny a vidíme Standovo auto, které stojí u vjezdu do jakéhosi lesíka a čeká na nás. Na světě ještě existují hodini lidé a obzvláště potěší, když jsou to kuchaři. Tentokrát máme problémy se stavením stanů - je tu dost málo místa (už jsme si zvykli na americké prostory), takže někteří z nás končí na místní komunikaci. Máme kliku, že není větrno a nemusíme tudíž stan kotvit. Večere je až v půl desáté a po ní urychleně zalézáme do stanů - začíná být dost zima.

17. červenec

Ráno odjíždíme v 9 hodin, podle itineráře se vracíme už *podruhé do mormonského státu Utah*. První nás vítá městečko Wradley a rozdíl mezi americkými a mormonskými městy je dost znát. Naprosto všude je čista, městečka jsou upravená a nejen na první pohled velice hezká. I domky jsou větší a těch jednopatrových je tu o hodně více. Prý aby pojmuly početnější rodiny, protože u Mormonů je normální mít šest dětí!

Po několika desítkách mil vidíme břehy Velkého solného jezera. *Dnešní jezero o rozloze max. 5600 km² (během roku se rozloha mění) bylo původně asi desetkrát větší.* Vstupné na Antilopí ostrov je dolar na osobu (do předešlých národních parků to bylo 50 centů na osobu nebo nám pomáhala jakási turistická legitimace, kterou vlastní Martin). Před 11 hodinou zastavujeme na parkovišti nad velkou písčnou pláží a přání „ochutnat“ slanost vody je také velké, že jezero bereme doslova útokem. Je to něco, co jsme nezažili a české halekání se rozléhá do daleka. Než se ovšem dostaneme k vodě, musíme překonat bariéru miliard malých mušek, které lemují celé pobřeží. Pak následuje snad dvěstěmetrové putování vodou, než se člověk dostane do míst, kde mu hladina sahá aspoň do pasu (ti vyšší musí ještě podstatně dále). Všichni jásají, tady se opravdu nikdo nemůže utopit, protože plavat se ve vodě prakticky nedá (obzvláště styl „prsa“). Ať se snažíme jak se snažíme, zadek i nohy jsou nad vodou (salinita prý dosahuje 27%). Většina tedy volí vodní posez nebo převalování se z boku na bok, anebo jen tak volné ležení na zádech. Sluníčko pálí nejen na suchu, ale i na vodě, za chvíli toho máme dost a většina se uchyluje do stínu domečkových přístřešků se stoly a lavicemi. Slanost se sebe smýváme u venkovních nebo krytých sprch (jak si kdo vybere) a pokukujeme po Standovi, kdy už zavolá „oběééé“. Pod přístřešky to příjemně profukuje, obdivujeme ty účastníky zájezdu, kteří po celou dobu vytrvale setrvávají ležmo u vody na pláži. My dva jsme tam vlezli ještě jednou za účelem fotografování a už nás to dálkové chození do vody přestalo bavit.

Oběd je ve 14 hodin, další hodinu trpělivě čekáme až Standa sbalí kuchyň a v 15 hodin vyrazíme do Salt Lake City. *Toto město má dnes s aglomerací kolem 1 miliónu obyvatel a je střediskem mormonské církve, která vznikla ve 20. až 30. letech minulého století ve státě New York. Víra, založená jak na Bibli, tak na tzv. Knize Mormonově (díky níž dostali členové církve přezdívku), narážela díky své netolerantnosti vůči ostatním na odpor, a tak byli Mormoni nakonec nuceni z východních států USA odejít a vydat se na dlouhou cestu na západ. Roku 1847 došli na břeh Velkého solného jezera, kde jejich tehdejší vůdce Brigham Young (který sám měl údajně 27 žen) po vzoru praotce Čecha prohlásil: „Toto je to místo“. Nejprve z dálky máme možnost obdivovat budovu zdejšího Capitolu, věžičky Templu (což je mormonský chrám se šesti věžemi, postavený v letech 1853 - 1893), nebo nedaleko něho stojící výškové administrativní budovy.*

Ubytováváme se v kempu prakticky ve městě, stavíme stany a posléze jsme odvezeni do středu města. První naše návštěva platí již zmíněnému chrámu Temple. Zdržení u vstupu je zaviněno tím, že nám shánějí česky (!) psaného průvodce a k tomu příslušnou průvodkyni. Náš návrh, že průvodkyně může mluvit anglicky a Miša to bude překládat, je rezolutně odmítnut. To je prostě nepřípustné! Asi chtějí předvést, co všechno Mormoni dokáží, protože asi po půl hodině k nám přichází dívka, která skutečně mluví česky!! Sice špatně, ale mluví a na vizitce má typicky české příjmení, zkomolené však do angličtiny (něco jako Kropáčková). Dozvídáme se od ní, že maminka je Češka, otec Slovák, do USA utekli v osmašedesátém, doma na ni mluvili česko-slovensky, ale ona jim odpovídala anglicky. Chystá se prý do Česka „na zkušenou“. Její průvodní slovo je strašně legrační, obzvláště se „ř“ se značně potýká.

Provádí nás po zahradě (do chrámu zřejmě smí jen opravdoví Mormoni), jdeme se podívat do dvou shromažďovacích hal. Do té první se odhadem vejde tak dva tisíce lidí a vévodí jí pěkné varhany. Ta druhá má dokonce jméno Tabernacle“ a jsou zde největší varhany v USA. Zde se prý pořádají koncerty nejpočetnějšího světového pěveckého smíšeného sboru (má 375 členů) nejen pro Mormony. Odhaduji, že se sem vejde tak pět tisíc lidí. Odtamtud jsme „taženi“ do centrální budovy, kde jsou obrovské mkalované výjevy z bible a v prvním patře v kruhové hale nás čeká Ježíš - v nadživotní velikosti. Stěny okolo představují vesmír se všemi planetami. Usedáme na koženkové sedačky a Ježíš

k nám vemlouvavě promlouvá - rusky! To už je vrchol a tak někteří z nás nevydrží napětí chvíle a po anglicku mizí ven do ulic.

Tam totiž právě probíhá slavnostní průvod, neboť zrovna v těchto dnech (ale minulého století) sem dorazili první Mormoni. Je nás pět a po skončení průvodu se jdeme podívat na zdejší Capitol a pak se vracíme k zaparkovaným automobilům. Tam se dozvídáme, že většina (která vydržela u Mormonů až do konce) se odešla podívat na rodeo - vstupné 8 až 11 dolarů. Milan se Zdenou, kteří přišli z druhé strany, jdou za nimi, my ostatní se tak akorát vejdemo do jednoho auta a tak se s Martinem vracíme zpět do kempu.

Než tam ale dojedeme, dá nám Martin u velké samoobsluhy na ¾ hodiny „rozchod“, abychom se mohli postarat o večeře. Kupujeme si se Stáňou a Jurou dohromady celé grilované kuře (3,99 \$) a 1,36 kg bramborového salátu (2,39 \$) a po návratu do kempu zjišťujeme, že nám čtyřem zbyde salát ještě i na snídani (přesto, že se chlapi opravdu snažili!). Ač by oči jedly, žaludek se vzpouzí - není to kam dát. Rodeová parta se ještě nevrátila, ostatní se rozhodují, že si do města zajedou zahrát bowling a tak ve finále zůstáváme v kempu my dva a Zuzka, která pere prádlo pro osazenstvo našeho auta. Jdu jí pomoci čekat (automaty pracují za nás), sušit musíme nadvakrát, protože toho bylo jako obvykle moc. Tady se za pračku platí 1,25 \$ a za sušičku 0,25 dolaru. Když však prádlo vyndáme, musíme konstatovat, že se to moc nevypralo, ale utěšujeme se tím, že to alespoň nesmrdí.

V půl dvanácté zalézáme do stanu, ale usíná se těžko. Je děsné vedro, nad námi startují a přistávají letadla a kousek za našimi hlavami spravují sbíječkami (nebo čím) silnici - aby nerušili denní provoz! O chrápání, které se nese z ostatních stanů, nemá ani cenu mluvit.

18.červenec

Snídaně je sice už v 7 hodin, ale já se přesto před ní stačím ještě vysprchovat a umýt si hlavu (tady se opravdu špatně spalo!). Je pod mrakem, fotka ze zdejšího kempu asi nebude nic moc.

Deset minut před osmou odjíždíme z Utahu směrem na západ a čeká nás přes pětset mil dlouhá cesta přes severní část Nevady (tzv. Great Basin) až do známého (jak pro koho) zábavního střediska Reno. Na naše sedací části to bude zřejmě pěkný nápor. Po té včerejší slané koupeli mi pod navajským řetízkem (ani my jsme neodolali, ale nekup to, když jeden stojí 3 \$ a dva jenom 5 \$!) naskákaly fleky, které strašně svědí. Naštěstí tu máme zdravotní sestru - sice „v civilu“, ale přece jenom (za našim doktorem se mi s tím nechce chodit) - ta mi dává mastičku a příkaz „řetízek dolů“.

V 8:20 míváme silniční ukazatel „Reno - 494 mil“. Zatím *projíždíme poušť Great Salt Lake Desert* - všude okolo jsou hromady nebo roviny soli. Zajíždíme se zvědavě podívat na Oneville Speed Way, kde se na absolutně rovném dně dříve vyschlé části jezera Salt Lake konají pokusy o dosažení rychlostního rekordu pozemních vozidel s proudovými motory. Tajně doufám, že tam nějaké to autíčko uvidíme nebo že tam podle amerických zvyklostí bude aspoň Visitor center, výstava aut nebo něco podobného. Jsme ale zaskočení a strašně zklamáni. Mimo informační cedule tan není naprosto a zhola nic! Vracíme se tedy pokorně na dálnici a k benzince doplnit led a zbavit se (naše těla) přebytečných tekutin.

V 9:20 nevadského času (10:20 arizonského = museli jsme si opět posunout hodinky) pokračujeme polopouštní až pouštní krajinou dál. Je stále pod mrakem a tentokráte je cestování o hodně příjemnější (jenom kdyby Milanovi tak nesmrděly nohy!). Občas -asi tak jedna na 100 km - se objeví oáza s vyššími stromy, v dálce daleké jsou vidět zasněžené hory, které posléze nahradí olysalé kopce. Vesnice a městečka jsou si podobné jako vejce vejci a jediné, co upoutává moji pozornost, jsou velká písmena na nejbližších kopcích. Je tam vždy jedno, maximálně dvě a vypadají jako složená z velkých bílých kamenů. Dostává se mi vysvětlení, že je to právě pro tu podobnost - aby například i z letadla pilot věděl, nad kterým městem či vesnicí právě prolétává. Fádni cestu chvílemi oživují aspoň silničáři opravující dálnici.

Opět jedna věc, která mě fascinuje. Nejen, že se s sebou vozí pracovní nářadí, náčiní a stroje, ale kromě světelných poutačů či kuželů s sebou tahají ještě minimálně dvě osoby obého pohlaví, jejichž pracovní náplní je ...stát na začátku a konci (případně ve středu) opravovaného úseku a držet v ruce tyč s oranžovým kosočtvercem, na kterém je z jedné strany napsáno „SLOW“ a z druhé „STOP“. A všichni pracovníci včetně těchhle dvou mají i v těch největších parnech na sobě navlečeny oranžové vesty s bílým pruhem a na hlavě helmy!!!

V poledne se krátce zastavujeme u benzinky, do Rena nám podle ukazatelů zbývá 216 mil. O hodinu později zastavujeme v městečku Winnemucca - vedení jde shánět nějaké mapy. My ostatní se vrháme na zdejší „discount“ obchod s alkoholem. Takovouhle tržbu tady asi hodně dlouho neměli! A zase se jede a jede.

V 16 hodin jsme konečně u cíle! Město Reno bylo založeno jako železniční stanice již v roce 1868, ale vzestupu se podobně jako Las Vegas dočkalo až ve druhé polovině 20. století, kdy tu vyrostlo mnoho

hotelů a kasin. V Renu žije kolem 200 tisíc obyvatel, je zde univerzita a hornické muzeum (jeho návštěvu zřejmě nestihneme) a domorodci mu přezdívali „nejmenší velkoměsto světa“.

My se nejdříve ubytováváme v motelu, tentokrát se musíme rozdělit do čtyřlůžkových pokojů. Již cestou jsem se dohodla s Tomsovými (výše zmiňovaná zdravotní sestra), že budeme spát společně. Fasujeme tedy klíče a na pokoji jdeme nejdříve spláchnout se sebe cestovní špínu. Za chvíli k nám přichází Lucka, zeptat se, jestli ji vezmeme k sobě, že je plonková a nemá kde spát. Kdo by měl srdce ji odmítnout! Do 19 hodin se doslova válíme na pokoji, popijíme bourbon a vodku. Jana (za mého přizvukování) radí Luce, jak se nejlépe vdát. Pánové pokukují po puštěné televizi a my ženy zase přepíráme nejnutenější prádlo...vládne tu pohoda, pohodíčka.

Posléze se český národ rozptyluje po městě. Osazenstvo Mišina auta odchází na společnou večeři, další se rozptylují po hernách nebo restauracích - každý podle svého gusta a peněženky. My dva procházíme město i herny a když se v 10 hodin chceme do motelu vrátit, máme problém, jak se dostat „domů“. Nějak jsme se v těch obrovských průchozích hernách zamotali a nevíme kudy! Kousek od nás (co momentálně bezradně stojíme) zahlédnu garáže a v osvětlené budce „vrátnou“, tak se jí jdu zeptat, kde je Mil Street. Opáčí, jestli jsme tu autem a když jí řeknu, že ne, tak se dozvím, že je to strašně daleko a že si máme vzít taxi! Ale aby aspoň mávla rukou tím správným směrem, to ne. S tím „strašně daleko“ se nám to moc nezdá - tolik jsme toho zase nenachodili. Naštěstí na nejbližším rohu stojí policeman a tak se znovu ptáme. Ten nám naše podezření potvrdí, protože dle jeho zcela vyčerpávající (sáhodlouhé) informace je Mil Street za třetím rohem! Bože, bože, Ameriko, ty nám dávaš!

Utahání dorážíme na pokoj, Láďa ještě večeří (opět jsme fasovali studenou večeří i snídaní), já usínám velice tvrdě, takže ani neslyším příchod našich spolubydlicích (až ráno se dovídám, že přišli čtvrt hodiny po nás).

19. červenec

Ráno se probouzíme v 7 hodin, noc na měkkých postelích není to pravé ořechové. Než se všichni vystrídáme v koupelně, je čas se „nalodit“. Láďa se ani nestačí nasnídat a tak to dohání až v autě.

Vyjíždíme ve čtvrt na devět, projíždíme hlavním městem (Carson), kolem nás stále ještě holé zelené kopce, před námi zasněžené hory.

A opět změna - silnice se noří do borových lesů, uprostřed kterých se leskne hladina Lake Tahoe. Toto nádherné horské jezero ledovcového původu je asi 33 km dlouhé, 20 km široké a jeho hladina leží v nadmořské výšce 1900 m. Sjíždíme k němu na parkoviště a na 1 ½ hodiny máme volno. Krajina kolem připomíná švýcarské Alpy. Naše dvě dámy s Míšou odcházejí utratit 20 \$ za hodinu jízdy koňmo a nejsilnější, či spíše nejobdůbnější, pošetilci lezou do ledových vod jezera. My ostatní se jednotlivě nebo po skupinkách couráme po břehu. Moc daleko to nejde, všude jsou soukromé oplocené pozemky. Alespoň si vyfotíme další napodobeninu lodi Mark Twain, která tady za 14 \$ provádí okružní jízdu po jezeře a oóobrovské borové šišky, kterých se tu válí mraky. Pozorujeme čipmany a relaxujeme. Po návratu k autům zjišťujeme, že ve všech se osazenstvům musí uskrovnovat kvůli nasbíraným borovicovým šiškám, které se vezou domů coby suvenýry. To budou mít celníci radost!

Půl hodiny před polednem pokračujeme dál a průsmekem ve výšce asi 2200 m n.m. Sjíždíme do údolí. Dostáváme se na úsek silnice, kde se usilovně pracuje a zažíváme ještě nezažitě. Nejen, že tu jsou „milníci“, o kterých už jsem se zmiňovala. Tady se navíc po opravovaném úseku pohybuje osobní vůz s velkým nápisem „PILOT CAR FOLLOW ME“. Zařadí se na jedné straně v čelo čekající kolony a rychlostí asi tak 3 km/hod. se sune na druhou stranu. Kolona jako tělo housenky za ním. Milník odpočítá příslušný počet aut, otočí oranžovou ceduli na „STOP“ a zbytek kolony poslušně a hlavně trpělivě čeká. Pilot car „doveze“ vybrané automobily na druhou stranu, otočí se, zařadí se do čela protisměrné kolony a děj se opakuje. Zajímavá a náročná práce ... no comment!!

Našich pět aut se naštěstí vešlo do jedné várky a tak můžeme bez problémů normální rychlostí pokračovat až k *Topaz Lake*, kde je celnice jako taková. No, jako taková ... připomíná spíš pokladny, které jsou před zdejšími národními parky. Jsme totiž na *hranicích mezi Nevadou a Kalifornií*. Mezi jedinými těmito dvěma americkými státy existuje takováto vymoženost. Tmavá korpulentní celní pracovnice (má ovšem na sobě podobnou vestu jako silničáři) se viditelně nudí a má tedy radost, že si může s někým pohovořit. Její otázky nemají konce, zajímá ji i kde jsme vzali auta a z které půjčovny je máme. Na závěr oslnivý úsměv, přání „Have a nice trip“ a jedeme dál. A zase práce na silnici a zase stojíme - připadáme si jako doma - štrůdl aut se vine do dále. Venku je vedro, přes okénka prosakuje i do auta, všichni spí, jenom my dvě se Stáňou posloucháme české Rangers, Greenhorns a Petra Nováka.

Ve 14 hodin odbočujeme na *Bodie State Park*, naše návštěva patří bývalému *zlatokopeckému městečku Bodie*, které bylo založeno v roce 1859 a za necelých dvacet let už mělo přes 10000 obyvatel a 65 saloonů. Pověst však nemělo zrovna nejlepší: den, kdy zde při loupežích, vraždách či přestřelkách přišli o život

pouze dva místní občané, se v hlášeních zdejšího šerifa označoval jako mimořádně klidný. V roce 1882 však začalo město upadat a v roce 1930 ho většina lidí opustila. Od roku 1962 je státním historickým parkem či spíše skanzenem a hovoří se o něm jako o ghosttownu (městu duchů). Zachovalo se 170 budov, do kterých jsme mohli nahlížet okny nebo přes pletivo s velkými oky a do pár se dalo vlézt i dovnitř. Zůstal tu totiž nejen nábytek, ale i nádobí a dokonce i šatstvo. V jednom z domů jsme viděli i šicí stroj, jinde zase zařízení obchodu a ve škole veškeré (?) učební pomůcky. Venku se povalovala různá železná zařízení jako doklad toho, že sem kdysi vedla i železnice. Zašli jsme se podívat i na hřbitov, kde vedle sebe svorně odpočívají zločinci a desperáti i jejich oběti. Před 16. hodinou toto nostalgické místo opouštíme.

Cestou se nejdříve zastavíme na vyhlídce na *jezero Mono Lake*, jehož hladina stále klesá a ze dna vystupují bizarní travetinové skály. Začínáme se k němu silnicí spouštět, abychom někde na jeho břehu objevili kemp nebo tábořiště, kde bychom mohli dnes přespat. Vše je obsazeno a tak zase pro změnu stoupáme k průsmyku Tioga Pass, ale nedostáváme se daleko - u cesty je cedule označující kemp. Dle informace zdejší „kempné“ jsou ostatní kempy dál po cestě obsazeny (nebo to je pouze obchodní trik?) a tak tu zůstáváme. I když musíme postavit stany přímo na „náměstí“ a v těsné blízkosti suchých záchodů. No, jednu noc to snad přežijeme.

Hned pod kempem teče pěkný horský potok a je dokonce rozvodněn, takže se dá po lesní zeleňoučce travičce pohodlně dojet až do vody. Večeře bude asi tak za hodinu, čas čekání tráví každý jak se dá. Někteří dokonce vyrazili na houby a vracejí se se šťastným úsměvem, třímajíce v ruce krásné křemenáče, kozáky a dokonce i velkého hříba. Předpisy jsou ale předpisy, a tak je Standa nucen odmítnout obohacení společné kuchyně. Jak nebo zda to vyřešili ke spokojenosti houbařů, nebo jestli jejich úlovky vyhodili, už jsem se nedozvěděla (ani jsem po tom nepátrala). Po večeři Láďa vyrazí na obhlídku okolí, já se poflakuji v rámci kempu a dopisuji deník. Poměrně brzy zalézám do stanu, Láďa mi přijde podat základní informace a opět vyrazí do lesa. Kdy se vrací už nevím, jsem dávno v limbu.

20. červenec

Snídaně je v 7 hodin a o hodinu později pokračujeme ve stoupaní k *průsmyku Tioga Pass* (3031 m n.m.) - pomalu se blížíme k Yosemitekému národnímu parku. Už kousek za kempem leží v lese sníh, u jednoho z horských jezer *pohoří Sierra Nevada* plavou po hladině ledy. My v kratasech a tričkách - no, není to nádherna?! Po chvíli projíždíme pokladní budkou (vstupné 15 \$ pro nás našťastí neplatí) a vítá nás *Yosemiteký národní park*, který patří mezi nejkrásnější na území USA. Rozkládá se skoro uprostřed hor Sierra Nevada, které oddělují drsnější vnitrozemí od úrodných nížin. Parkem byl vyhlášen o 18 let později než Yellowstone - 1. října 1890 a má rozlohu 3080 km². Směrník ukazuje, že do Yosemite Village to máme ještě 103 km (ty kilometry tam fakt patří!). Doprovázejí nás nádherné skály, stromy ... vlastně úplně všechno je pastva pro oči a pohádková kýčovitá krása. Kdybychom chtěli vyfotit vše, co se nám líbí, zakoupené filmy by rozhodně nestačily!

Zastavujeme na nezbytné záběry pod *vodopádem Nevěstin závoj* (Bride's Vail Fall), ovšem stěnu El Capitan máme proti sluníčku, takže si ji prý necháme až na zpáteční cestu a pokračujeme k Visitor centru. Po naší levici se objevuje *třetí nejvyšší vodopád na světě* Upper and Lower Yosemite Falls, který se vlastně skládá ze dvou a dohromady mají výšku 727,5 m (někde uvádějí dokonce výšku 740 m, ale já jsem si tento údaj přečetla na informační tabuli u vodopádu).

Zajíždíme do *Yosemite Village*, je půl jedenácté a osazenstvo našeho, Míšina a Standova auta si dává společný sraz „už“ na půl čtvrtou. Martin nám totiž slíbil další výhled do yosemitského údolí Yosemite Valley, kterým protéká řeka Merced. Zbývající posádky mají „vycházku“ až do pěti hodin.

Jdeme s Láďou opět sólo, nejdříve zamíříme k již zmíněnému skoro nejvyššímu vodopádu a posléze krásnou procházkou (něco přes 4 km) k *zrcadlovému jezírku* Mirror Lake. Je opravdu na co koukat i co fotit. Zpátky se raději svezeme místním shuttlem, abychom nepřišli pozdě. Udělali jsme dobře, protože nám chvíli trvá, než se na parkovišti zorientujeme. Je jich tu moc, jsou značně rozlehlá a v podstatě všechna stejná. Odhadování, kde že vlastně máme zaparkované to „naše“ auto, je dost obtížné. A nejsme sami, kterým to dělalo problémy! Karel se Zuzanou přicházejí snad o dvacet minut později a už z dálky vidíme (a slyšíme), že se „pěkně“ hádají. Obviňují jeden druhého, kdo má horší orientační smysl a my máme o zábavu postaráno.

Martin nás tedy nejdříve odváží pod El Capitan = nejvyšší kolmou (místy až převislou) stěnu na světě - 1100 m, jejíž zdolání trvá 3 - 7 dní. Objevujeme ve stěně dokonce tři horolezce a na hraně další dva, ale na fotkách to asi moc vidět nebude (jsou příliš vysoko). Snad bude Láďa s kamerou úspěšnější. Další zastavení jsou na slibovaných *vyhlídkách do údolí* Yosemite Valley a *na vrcholy* Glacier Point a Half Dome (ten je charakteristický napůl oblým a napůl kolmým tvarem). Je to nádherna, rozhodně nelitujeme, že jsme si „spodní“ procházku zkrátili o hodinu. Musíme se ale už vracet dolů - se zbytkem výpravy máme v 17:45 sraz na křižovatce. Přijíždíme se čtvrt hodinovým zpožděním, ale máme kliku, druhá parta dojíždí až pět minut po nás. Ovšem Zdeňkova

posádka se bouří, že chce také vidět vyhlídky, takže ve finále čtyři auta odjíždějí hledat místo dalšího noclehu, zatímco Zdeňkovo auto jede k vyhlídkám.

Na kempu, které míjíme, jsou cedule „full“, do jednoho zkušebně přece jenom zajíždíme, ale těch našich 19 stanů by se tam opravdu nevešlo. U cesty objevujeme Tourist centrum, avšak zdejší zaměstnankyni už zřejmě končí pracovní doba a tudíž je značně nerudná (že by byla v Česku?). Je jí údajně líto, ale všude je opravdu plno a my máme prostě smůlu. Zatímco se vedení dohaduje co dál, my si na parkovišti házíme létajícím talířem. Nakonec dvě auta vyjíždějí na blint na průzkum a za chvíli se Martin vrací s úsměvem. Snad pouhých 200 m odtud je naprosto prázdný kemp! Předtím jsme ho sice zahlédli, ale nestihli jsme zastavit a pak už nebylo kde auta otočit. „Centrální“ pracovníce ale tvrdí, že je tam 20 míst obsazeno a že se tam tudíž naše skupina nemůže vejít! Hučí však do ní několik lidí ze všech stran, takže to přece jen ve finále vzdává a rezignovaně mávne rukou, ať to tedy zkusíme. Vjíždíme do kempu, míjíme suché záchody a mezi stromovím neobjevujeme ani jeden stan nebo přívěs!! A toho místa na stanování....

Stany tudíž stavíme už za šera a večeríme za tmy (bramborový salát plus sekaný řízek). Jsme v těsné blízkosti Lake Bass, takže někteří z nás volí noční očištnou koupel v jeho chladivých vodách. Měsíček na nás nejuká, je tma jako v pytli, na dva kroky nepoznáš, jestli vedle tebe stojí žena nebo muž a tak jsou plavky zcela zbytečné (jak pro koho - tetička s neteří se rvou do textilií). Janina americká kamarádka, která nám už tři dny dělá společnost, má oči navrch hlavy - tohle by se prý v Americe nemohlo stát! Mohlo, jak dokazuje naše společnost. Vracíme se a až u stanu zjišťuji, že jsem u jezera někde nechala žínku. No, já emigrovat nebudu, tak aspoň někdo z rodiny zůstane ve Státech. Ve 23 hodin čistí a unavení vlzáme do stanů.

21. červenec

Snídáme až v 8 hodin a za hodinu se odjíždí. Dnes sice zůstáváme v pohoří Sierra Nevada, ale přesuneme se do jeho jižní části, ve které byl v roce 1890 vyhlášen další národní park Sequoia. *Zřízen byl hlavně na ochranu porostů sekvojovce obrovského, které se vyskytují pouze na západních svazích pohoří Sierra Nevada a nikde jinde na světě. Dosahují výšky až 95 m, stáří tak 3200 let a průměrně váží asi 1250 tun. A další vyčtené údaje: průměr kmene může dosáhnout i 12,2 m, průměr větve 2,5 m, tloušťka kůry 75 cm, ovšem šišku mají velkou pouze jako slepičí vejce a semínko jako ovesnou vločku. Zajímavý je u těchto obrů i způsob jejich reprodukce = rozmnožují se především po lesních požárech, kdy teprve žár ohně (který jejich téměř nehořlavé kůře neublíží) dokáže otevřít jinak pevně zavřené šišky a uvolnit semínka sekvojí.*

Šíleně klikatými silničkami projíždíme kopcovitým terénem dost hustě zabydleným. Láďa se opět mračí, přes noc se mu vybila baterka u foťáku. Nějak nemá se svou fotooptikou štěstí. Ještě, že ten můj automat spolehlivě funguje (doufám, že jsem to nezakřikla).

Jedeme po trase Auberry - Fresno - Kingsburg, kolem nás se střídá spálená tráva se zelenými listnáči, ostnaté dráty ohraničující soukromé pozemky, více či méně honosné vstupy (brány) do rančů a kopečky obsazené rezidencemi zdejších milionářů (?). Některé doslova a do písmene plní přísloví „můj dům - můj hrad“. Najednou se ocitáme mezi pomerančovými a mandarinkovými plantážemi, táhnoucími se do daleka. Střídají je jablkové sady, vinice a další stovky „záhonů“ ovocných keřů a stromů, o kterých se jenom můžeme dohadovat, co by to na nich mohlo růst.

Půlhodinová přestávka u benzinové pumpy, kde se kromě pohonných hmot doplňuje led, jídelní zásoby a pití. Vlastníci telefonních karet volají domů do Česka a movitější účastníci zájezdu tu kupují ptákoviny a dárky pro děti a vnoučata.

V 11 hodin se jede dál, ale za chvíli znovu stavíme. Je tu přímo uprostřed plantáží tržnice, kde se prodávají čerstvě utržené nebo nasbírané plody, například rajčata, nektarinky, broskve, blumy a další. Češi jsou jako kobyly. Přidávám se i já, ale s ohledem na obsah peněženky se spokojuji s deseti velkými blumami (2,25 \$) - na zkoušku jsem vzala čtyři zelené, čtyři černé a dvě červené. Když se vracím k autu, koukám, že na stromě, pod kterým parkuje, zbyly ještě dvě broskve a tak nezaváhám.

V pravé poledne konečně vjíždíme do Sequoia National Parku a hned u vjezdu nás vítá nádherná ohromná sekvoj - to je tedy paráda! Okamžitě si uvědomuji, jak musí být našemu andulákovi Vaškovi, když na mě kouká z podlahy. Jedeme jako obvykle k Visitor centru, ale musíme půl hodiny bloumat okolo, než přijedou další auta a než se naši vedoucí dohodnou a seznámí nás s tím, co bude dál. Padá rozhodnutí nejdříve navštívit *nejmohutnější* exemplář parku *General Sherman Tree* rostoucí v *lese Giant Gorest*, kde jsou zdejší sekvoje nejvíce soustředěny. Jízda trvá hodinu a na parkovišti je „povolena“ společná vycházka na půl hodiny!! Následně si pak opakujeme americkou procházku = nasedat, jede se omrknout a vyfotit *Auto Log* (parkovací místo vydlabané v kmeni padlého sekvoje), pět minut jízdy a jsme u *Tunnel Log* (opět v padlém sekvoji vydlabaná díra - tunel, do kterého se pohodlně vejde každé osobní auto). Vylzáme si pochopitelně na kmen buď jednotlivě, po dvojicích nebo ve skupinkách a protože je nás hodně, dělá se za námi fronta. Někteří turisté (ale Američané

to nejsou) dávají nahlas najevo svou nespokojenost. Martin s námi pro legraci (a na truc) projede tedy tunel dokonce dvakrát.

Vracíme se společně do Sequoia Village a tam konečně máme na 1 1/2 hodiny rozchod, abychom si mohli sekvoje v klidu a podle svého gusta dostatečně prohlédnout. Podle malých směrovek se s Láďou vydáváme na Bear Hill, ale po medvědech se marně rozhlížíme. Ovšem vzrostlé sekvoje okolo nám poskytují dostatečné zadostiučinění. Jsou tu rovněž pořádně vysoké borovice, ale sekvojím sahají možná „do pasu“. Ale rozdíl mezi borovou a sekvojovou šiškou je tak markantní, že ho musím ukázat alespoň do kamery. Sekvojovky si беру do kapsy na památku; ráda bych si vzala i tu borovou, ale kam bych ji dala (!?!), když je tak příšerně veliká a tudíž neskladná! S lítostí ji vracím mezi její okolo se povalující družky. Vracíme se zpět a musím se smát - mnoho našich souputníků vyhodilo borové šišky od jezera Tahoe a nahradilo je těmi zdejšími. Někteří si ovšem ponechávají oba exempláře (i v několika provedeních). Blanenská čtveřice má zase přehled o tom, jakou zde varí kávu, jak chutná pivo a co nabízí jídelniček v místní restauraci. Každý jsme nějaký, že!?

Stačíme ještě vykouřit cigárko a v 17 hodin místního času neradi opouštíme tento další div přírody. Chtělo by to tady strávi aspoň týden (ovšem neorganizovaně). Cestou se ještě zastavujeme na Moro Rock, což je vysoká skála, z jejíhož vrcholku má být údajně fantastický rozhled po okolí. Na informační tabuli se mimo jiné rozvádíme, že ani ti, co to psali, nevědí, jak a nebo z čeho vznikl název „moro“. A také to, že nahoru k vyhlídce na 300 stopách převýšení vede 400 betonových schodů. Tak si to tedy vyzkoušíme. Začínám schody dokonce i počítat, ale protože mě dohání Stáňa a „dlouho jsme spolu nemluvily“, vzdávám to. Bohužel vyhlídka nesplnila naše očekávání, protože do dálky byl místo fantastického rozhledu vidět jenom jakýsi podivný smog. Tak jsme koukali alespoň dolů, kudy pojedeme - a i to stálo za to.

Strašlivými serpentýnami, které byly vidět i seshora, sjíždíme k řídce *Kaweah* a hledáme volný *kemp*. Už ten první se nám moc líbil, ale bohužel byl skutečně obsazený a tak jsme skončili až v tom druhém. Jmenuje se *Potwisha* a není také špatný. Jsou tu splachovací záchody, lavice se stoly, tekoucí pitná voda a vůkol pěkné jehličnaté stromy. U každého kempsidu stojí dokonce plechová skříňka, do které si lze uložit zásoby (kvůli zvěři). Řídka je hned „za bukem“ a jako správná horská voda je i správně divoká a fantasticky čistá - hned se jdeme vykoupat. Voda je sice studená, ale dá se v ní tu mycí chvíli vydržet. Navíc si tu máme možnost pohovořit česky i s někým jiným, než z naší společnosti! Paní (asi tak v našich letech) hledá brýle, které si před chvílí u vody odložila. Snažíme se pomoci, ale nedaří se. Až příšedší manžel zjistí, že je hledá na úplně jiném místě a na tom „správném“ je najde. Láďa udržuje konverzaci, já splachuji špínu z cest. Po osvěžující koupeli se fofrem oblékáme, protože zdejší mouchy jsou víc než dotěrné. Než je připravena večeře, stačím dopsat deník (v těch zatáčkách psát skutečně nešlo) a posedíme u stolu s našimi spolujezdcí.

Po večeři se rozdělujeme do tří skupin. Jeden stůl obsadila omladina s hudebními nástroji a písničkami, u druhého sedí většina z našeho auta plus Jana s Mirkem (naši moteloví spolunocležníci) a při pivu a whisce probíráme možné i nemožné. No a tu třetí skupinu tvoří starci a nevrlici, kteří zalezli do stanů za účelem spaní.

Po 23 hodině se rozptylujeme do stanů. Těsně před půlnocí přichází ranger a donutí pár našich lidí, aby vytahali ze všech aut coolery, veškeré jídlo a kosmetiku či drogerii a všechno uložili to těch plechových schránek - prý sem občas zavítá medvěd. Je fakt, že jsme při vjezdu do tohoto národního parku (jako vždycky) dostali zdejší informační noviny - každý park má svoje. Martin nám ukazoval fotku, jak se hladový medvěd dostal do osobního auta a pěkně ho poničil. Kdo nevěří, ať tam běží. Zuzana noviny sice (jako obvykle) stopila, ale když viděla můj smutný obličej, nevydržela a dala mi je.

22. červenec

No, to byla noc, na kterou dlouho (a možná, že nikdy) nezapomenu nejen já, ale i ostatní účastníci zájezdu!

Před třetí hodinou ranní mě probudil podivný kravál - praskání umělohmotných lahví, funění, šustění papíru, plechové zvuky.... Chvilí poslouchám a marně se snažím znovu usnout. Tak budím Láďu. Posloucháme oba a posléze se shodujeme, že to nemůže být nic jiného než živý *medvěd*. Čirou náhodou mám foťák ve stanu (fotili jsme večer *Kaweah*) - jindy ho nechávám v autě. Honem si ho tedy připravuji, nabíjím blesk a pak opatrně otevíráme oba zipy u stanu. Skříňka s jídlem je asi osm metrů od nás, rozeznávám tam akorát nějaký pohybuující se obrys. Nasměruji foťák, mačkám spoušť a nic! Už mi tam nezbyl ani jeden snímek!!! Přišla jsem o fotku roku, ne-li svého života!!! Vzteky bych brečela, medvěd hoduje klidně dál. Jenže jak jsem Láďu probudila, tak se mu začalo chtít.... a dost aktuálně. Opatrně tedy vstává s baterkou v ruce a v tom postřehnu tmavý stín, který mizí ve tmě. Láďa pro sichr ještě záře a posvítí do těch míst, ale nikde nikdo.

Jenže v tu ránu se z nejbližšího stanu ozve hysterický jekot Lucky, doprovázený řevem vyděšeného Zdeňka (naš hlavní! vedoucí). Ti o medvědovi údajně vědí delší dobu než my, ale do této doby se ve stanu klepali hrůzou a ani nedutali. Teprve naše „odvaha“ je probudila z letargie a uvolnila v nich strach. Oba řvou tak, že je skoro celá naše kolonie na nohou - až na pár skutečně otrlých (hluchých) spáčů, kteří ráno vůbec o ničem nevědí a všemu se diví. Shlukujeme se kolem plechové schránky, která je otevřená dokořán (byla na dvě západky) a před ní stojí dva otevřené coolery, které nesou stopy medvědíh zubů či drápů. Kolem nich se válejí rozcupované igelitové sáčky a papírové tašky od dnes zakoupeného ovoce, ohryzané blumy, plastické lahve - vypadá to jako arabské smetiště. Bohužel, jeden z coolerů je právě z našeho auta a tak se musím s blumami i broskvemi rozloučit. Honem v autě měním film a alespoň dodatečně si fotím spoušť, kterou medvěd napáchal.

Láďa mezitím pomáhá kuchaři Standovi najít krabici od banánů plnou koření, čajů apod., která zmizela. Jsou úspěšní v asi třicet metrů vzdáleném křoví, kam si ji měďa odtáhl. Noc naplňuje hlučný hovor, Zdeněk není schopen rozhodnout, co dělat dál. Zda to nechat, jak to leží, nebo binec uklidit a jít spát. Najednou se ozve nový řev. Jana s Mirkem si koupili melouna a dali si ho na strom u stanu. No a medvídek se pro něj vrátil! Zdeněk zblbne pár lidí, lítají po kempu, mlátí do plechových skříněk, řvou, dokonce je navrhováno, aby vždy jedno auto jezdilo po kempu s rozsvícenými světly a troubilo...! Připadám si jako o benátské noci. Chce se mi strašně spát, ale v tom randálu to snad ani nepřijde. Z poškozeného cooleru vytahuji naši limonádu, kterou nám míša nechal a splachuji hořkost z nepovedeného snímku. Češi šlí představou, že jsou žráni americkým medvědem. Do akce se (poprvé) také dostává náš lékař Luděk. Nasazuje chirurgické rukavice, teď už „odpadky“ hází do igelitáku, plastické lahve, plechovky s pivem a další „nepoškozené“ věci skládá do „medvědíh“ coolerů a s pomocí dobrovolníků to odnáší do umývárny pořádně umýt (dezinfikovat). Naši lahev s pitím, kterou držím v ruce, jsem „nepřiznala“. Jak jsem tak koukala, tak jsme v cooleru měli - mimo jiné - další umělohmotnou lahev s opalovacím krémem a Stáňa svoje šminky a vitamíny. Závidím jí - na ty vitamíny se měďa chtěl dostat, ale nepovedlo se mu to. A tak bude moci ve škole dětem ukazovat, jak jí na PVC lahvičce zanechal medvěd stopy svých zubů!

Po 1 1/2 hodině nás dva to řádění už opravdu přestalo bavit a tak jsme vlezli zpátky do spacáků. Lucka jde raději spát do auta. Zdeněk zase tvrdí, že bude držet v autě hlídku, ale my oba si myslíme, že hlavním důvodem není hlídání jako takové, ale že se náš hlavní vedoucí bohapustě šíleně bojí! Usíná se nám těžko, protože bordel v kempu přetrvává - máme pocit, že se okolo musí pohybovat aspoň dvacet medvědů a ne jeden, určitě vyděšený, chudák. Tohle tady asi ještě také nezažil. Míša navíc do naší blízkosti stěhuje jakousi španělskou rodinu s malými dětmi, která seděla do té doby pro sichr v autě. Nevím, jestli se báli víc řvoucích Čechů nebo medvěda.

Jen se nám podaří usnout, už nás zase budí ti, kteří potřebují na sbalení svých svršků a stanů jednu až dvě hodiny před snídaní. No, nedá se nic dělat, v půl osmé tedy vstáváme také. U snídaně je tentokrát velice živo. Kdekdo se snaží vyličít své noční pocity a prožitky, které s odstupem noci a strachu jsou tím fantastičtější. Myslím, že napáchané škody nepředčí hodnotu nočního zážitku. Rozebíráme si zbytky, které nám patří. Opalovací krém je O.K. - asi medvědovi nevoněl, nebo byl již dostatečně opálený. Přichází ranger a všichni jsou najednou veselí a uvolnění (ne jako v noci). V podstatě se dozvídáme, že medvědi sem chodí pravidelně (překřtili jsme tedy plechové úschovny jídel na „krmítka“) a že se lidí bojí, takže (pochopitelně) nám žádné skutečné nebezpečí nehrozilo. No, strach má velké oči a je zajímavé, že mu nepodlehly jenom ženy...

V 9:20 se vášně uklidňují, nasedáme a opět ostrými zatáčkami (serpentýnami) sjíždíme podél říčky Kaweah k jezeru stejného jména (v Americe i toto mají jednodušší). *Jezero Kaweah* je krásné (jak jinak), velké a připomíná tak trochu Liptovskou Maru - jen ty okolní kopce jsou jiného ražení. Zřejmě projíždíme tak zvanou *zahradou Kalifornie, jedním z nejúrodnějších údolí na světě = Central Valley* nebo-li *San Joaquin Valley*. *To jsou tisíce hektarů zavlažované půdy, na které se pěstují všechny možné druhy ovoce a zeleniny nebo vinná réva*. A protože je to vlastně stále stejné, posádka začíná dohánět probdělou noc.

Po dvou hodinách jízdy zastavujeme u velikánské (jak jinak) samošky doplnit zásoby, které nám spořádal medvěd, whisky (tu jsme pro změnu zlikvidovali sami) a Láďa kupuje baterky do foťáku = 6,5 \$! Doufejme, že za tak drahé peníze vydrží pořádně dlouho.

Krajina je tak fádni, že není nejen co fotit, ale také na co koukat - samá rovina, pole, domky, reklama, rovina...a tak to jde stále dokola. Není divu, že tu často řidiči na dálnici za jízdy usnou. Martin se nám snaží do hlavy vlit něco vědomostí o San Francisku, které navštívíme zítra ráno. Ovšem po celou dobu ho stačím poslouchat akorát já a Láďa tak ze 2/3. Ostatním spadla víka velice brzy - vlastně jako obvykle. Přes větší města Merced a Modesto míříme do Sacramento.

Další krátká přestávka na dálničním odpočívadle než se soustředíme do konvoje a po 1 1/2 hodinové jízdě jsme na pokraji hlavního města státu Kalifornie - Sacramento. *Toto město je spojeno se slavnou érou kalifornské zlaté horečky. Jeho historie začala v roce 1839, kdy zde švýcarský přístěhovalec John A.*

Sutter postavil pevnost a pilu. V roce 1848 tu bylo objeveno v potoce zlato a vypukla do té doby nevídaná „zlatá horečka“, překonaná později jenom tou na Klondiku a Yukonu. Staré Sacramento, pamatující tyto časy, je zachováno zhruba na 12 ha plochy. My jsme odvezeni k *Old Townu* a vypuštěni na celé 2 1/2 hodiny. Někteří si však stěžují, že je to málo. Nám dvěma to ale rozhodně stačilo, protože místní obchody (a je jich tu požehnaně) nás naprosto nezajímají. Stačili jsme si za tu dobu pohodlně prohlédnout jak staré město, tak věrnou repliku nádražní budovy z roku 1876 (nádraží Centrální pacifické) i budovu nejstaršího divadla v Kalifornii - Old Eagle Theatre z roku 1849. Bylo tady strašně moc lidí, na rozdíl od středu nového města, kde nebyl skoro vůbec nikdo. Nechala jsem se zvětšit u jezdecké sochy postavené na památku Pony expressu, který (jak jsem si tu přečetla) k mému překvapení fungoval pouze 18 měsíců. Došli jsme (a vyfotili) také k budově zdejšího Capitolu, který je *postaven tak jako v mnoha jiných hlavních městech jednotlivých států USA podle vzoru známého federálního Capitolu ve Washingtonu ...* a byli jsme rádi, že se už jede pryč. Sacramento je sice z měst, které jsme zatím viděli, největší, mají tu i výškové budovy, ale bylo vylištěné tak, že to působilo až nepřirozeně. Nemám pochopitelně na mysli turistické Staré město. Je sobota odpoledne (18 hodin), takže buď všichni relaxují doma, nebo jsou už z města pryč. Stáňa neviděla ani Pony express ani Capitol, ale má nový klobouk!

Vyjíždíme po dálnici směrem z vnitrozemí na tichomořské pobřeží k San Francisku a kolem nás to je samá kraví farma. Za půl hodiny odbočujeme na *Rio Vista* a dostáváme se do krajiny umělých kanálů a rybníků (nebo že by to už byl nějaký záliv?). Opět odbočujeme, po pravé ruce máme velký *River Sacramento* a jak se z cedule dozvídáme, jsme u kempu Brannen Island. Na vstupní budce je sice obvyklý nápis „full“, ale my ho máme tentokrát rezervován, takže můžeme klidně vjet. „Kempasajd“ je natolik veliký, že máme stany dostatečně daleko od sebe, abychom nemuseli poslouchat vedle chrápajícího souseda. Máme ještě jedno štěstí - za Míšou se přijel podívat její americký známý (rozdává nám cukrátky) a pár nejbližších (včetně Petra) si odveze k sobě domů nejen na návštěvu, ale i na přespaní.

Fouká silný vítr, zřejmě ještě přijdou k dobru dlouhé kalhoty a větrovky. Standa chystá večeri, my dva se poflákujeme okolo, ostatní ještě staví stany (my už máme iustláno). Medvědi tu prý nebudou, zato jsme raději stan opět ukotvili. Večere se kvůli vetru také oddálila, jíme až ve 21 hodin. A protože je skutečně chladno a ani oheň, který Karel rozdělal, od zimy nepomáhá, vklouzáváme do stanu, kde je rozhodně příjemněji.

23. červenec

Snídáme v půl osmé a ve 3/4 na 9 vyrážíme směrem na nejkrásnější (?) americké město San Francisco, na které prý budeme mít celý den - až do 22 hodin. *Samotné město má asi 750 tisíc obyvatel, v aglomeraci celého souměstí, ležícího kolem sanfranciského zálivu, pak žije asi 6 miliónů lidí.* Blížíme se k němu a je zataženo. Do města vjíždíme po *dvoupatrovém mostě Oakland Bay Bridge*, jehož horní patro se při posledním velkém zemětřesení v roce 1989 propadlo na spodní patro. Nejprve vyjíždíme na *pahorky Twin Peaks*, odkud je nádherný rozhled a celé město i záliv a to už na nás pokukuje i sluníčko. Ovšem fouká docela chladný vítr a tak většina využívá nabídky zdejších pouličních prodavačů a zakupuje „teplákové“ bundy s různými nápisy (i bez nich) za „pouhých“ 10 dolarů. Hlavně z našich finančních důvodů volím navlečení do vlastních legín.

Po půl hodině sjíždíme do samotného města a první naše návštěva (ještě společná) platí parku s rozlehlou botanickou a krásnou *japonskou zahradou*. Máme rozchod do půl jedné a my s Láďou jdeme nejdříve do japonské zahrady (vstupné 2 1/2 dolaru). Je skutečně krásná, ale za ty peníze mohla být větší! Za „chvilí“ jsme venku a přecházíme do *botanické zahrady*, kam je vstup zdarma. Je veliká a protože nemáme žádný plánec, křížujeme ji, jak se nám zlíbí. Jsou tu velice zvláštní květiny i stromy, ale nejvíce nás zaujaly kaktusy. Vyměřený čas nás však nutí ji opustit zrychleným tempem.

Dohadujeme se s Martinem, že se podíváme na druhou stranu nejznámějšího sanfranciského mostu Golden Gate. Někteřím je však líto dát 3 \$ (za auto!) za jeho přejezd a tak na druhý břeh vyráží jenom náš a Standův vůz. Před mostem necháváme „kuchařské“ automobil na parkovišti, Standa s Luckou se vmačkávají k nám a pak už máme možnost vychutnat jízdu po *Golden Gate Bridge* (byl otevřen v roce 1937). Vyhlídky z druhé strany na město jsou skutečně fantastické fotíme a filmujeme o stošest. Při návratu do města projíždíme „celnicí“, kde se platí - těch pokladen je tu snad dvacet. Martin jaksi zapomíná, že nejsme v autě „sami“ a tak se musíme vracet k zapomenutému Standovu vozu.

A pak už vjíždíme do zdejších slavných strmých uliček. Ta nejznámější a nejklikatější *Lombardi Street* se bohužel opravuje. Zajíždíme tedy asi o dvě ulice dál a Martin pro větší efekt na jejich okraji zastavuje. Jsme skloněni snad v 45° úhlu (alespoň mně to tak připadá) a já ze svého sedadla nemám před předním oknem vůbec nic! A rozjíždíme se. Velice silně to připomíná horskou dráhu, našťastí jedeme pomaleji, abychom si jízdu mohli řádně vychutnat.

Ve ¾ na 16 hodin jsme vysazeni na *Greenwich street* (zhruba ve středu mezi přístavem a Downtownem) a vypuštění do víru velkoměsta. Sraz u auta je stanoven přesně za šest (!) hodin. Jdeme se s Láďou nejdříve podívat do *starého přístavu Fisherman's Wharf*. Je pěkně, ale stále dost větrno, naštěstí větrovka plní svou funkci dokonale. Fotíme si ostrůvek s pevností - bývalým obávaným vězením Alcatraz, které teď už ale slouží pouze jako výletní místo pro turisty. Bohužel, na foťák je příliš vzdálen, snad bude v kameře lepší. Hlásí se ale hlad a tak v těsné blízkosti zdejší pláže usedáme na betonové schody (jinak zřejmě slouží opalujícím se jako „lehátka“) a obědváme. Kousek od nás vyhrávají černošské tamtamy a docela pěkně.

Po chvilce odpočinku procházíme přístavními uličkami a mimo jiné máme příležitost vidět v akci zdejší policisty. Ten první je na koni a nesprávně zaparkovaným autům zastrkuje za stěrače zřejmě blokové pokuty. Ten další je pěší a zrovna chytil skořápkáře při činu. Původně jsme si dokonce mysleli, že se jedná o jednu z amerických atrakcí, ale ne, bylo to doopravdy. Velký černoš má hodně rozkročené nohy, ruce založeny za zády (že by tam měl pouta?) a policeman ho „osahává“. Scéna jako z nějakého filmu, raději ale nefotím a pokračujeme v chůzi. Pak jsme si ještě všimli policistky v takovém podivném vozítku - něco na způsob multikáry nebo spíš multimotorky (nevím, jak to nazvat, ale na tom nezáleží). Zaujala nás totiž svou činností. V ruce držela tyč, na jejímž konci byla připevněna křída a tou dělala na zaparkovaná auta čárku. Pochopili jsme až když jsme se podívali na cedulku na chodníku, která povolovala stání na 24 minuty (posléze jsme objevili další s časovým údajem 36 minut). Usoudili jsme, že se sem zřejmě vrací po 25 minutách a když tam stojí auto s čárkou, dostane pokutu. Jak jednoduché a přitom dokonalé!

Stácíme se do centra a naše kroky pochopitelně vedou k proslulému čínskému „městu“, údajně největšímu mimo Asii. Procházíme klikatě asi třemi nejhlavnějšími ulicemi *čínské čtvrti*, zabrousíme i do *ruské* a *italské*, couráme kolem mrakodrapů a já jen tak z legrace počítám patra. Jde to těžko, obzvláště ta horní se počítají špatně, ale jeden jich má 35, druhý 45 a ten nejvyšší dokonce 50. Nohy pálí, ale stále je na co koukat. Jenom se člověk musí dívat přímo nebo nahoru. Když totiž stočí oči ke svým nohám nebo spíš na chodník, je to hrůza - všude spousta odpadků! Obzvláště po 18. hodině, kdy většina čínských obchůdků zavírala a všechny zbytky včetně obalů vyházeli na ulici = smrad, špína.

Jsem úspěšná, objevuji obchod, kde nabízejí 5 triček za cenu 11 dolarů! (Jak se dozvídám později, byla jsem jediná - ostatní se „vytahovali“ se 4 tričky nebo dokonce jenom třemi za 10 \$).

Začínáme hledat restauraci, kde bychom mohli ochutnat skutečně čínskou kuchyni. Jedna je moc nóbl, u druhé nevíme, co nám nabízí, protože u vyvěšeného jídelníčku chybí obrázky (a představivosti se meze nekladou) nebo je psán jedním čínsky. Další jsou už plně obsazené nebo příliš drahé (pro naše kapsy). Když už hledání máme plné zuby a začínáme kromě nervů ztrácet i naději, vtahuje nás venku číhající číšník do *King Tin baru*. Jsme nadirigováni do prvního patra a jsme tu jediní cizinci. Objednáváme si rodinné menu za 8,5 \$ na osobu. Nejprve dostáváme konvici s čajem, následuje polévka (velice hutný a chutný vývar) a po té předkrm. Něco jako naše dvě malé palačinky plněné zřejmě masem a ledaším jiným a k tomu kečupová ostrá omáčka. Jako hlavní chod se na našem stole objevují tři mísy. Na jedné je nakupena rýže, na druhé zřejmě kuřecí mýaso s ananasem a dalšími ingrediencemi a na třetí nějaké placaté maso s mandlemi, bledší omáčkou a chřestem (nebo co to bylo). Je to dobré a hlavně je toho strašně moc. Oči by jedly, ale žaludek se vzpírá. Objednáváme si tedy pivo, abychom to aspoň trochu spláchli a dostáváme čínské. Od toho amerického se moc neliší, opět je bledé a bez pěny, ale svoji funkci plní. Povede se nám do sebe vpravit i zbytek jídla, ačkoliv oči už skoro vylézají z důlků. Pak jsem si teprve všimla, že jsme mohli využít toho, co je zde zřejmě normální - když už nemohu, číšník mi přinese krabičku (nebo krabičky) a zbytek si mohu odnést domů k dodatečné konzumaci.

Přejedeni se ve 21 hodin vypořádáme ven a čínskou čtvrtí se začínáme vracet. Všude je spousta světelných reklam, tady by pouliční osvětlení bylo skutečně zbytečné. K autu se však vracíme se značnými problémy = ne, že bychom bloudili, tentokrát jdeme na jisto, ale Láďu po opulentní večeři rozbolelo břicho (a najít volnou křovinu dalo dost práce). Přesto jsme na místě srazu první a spolu s Martinem začínáme sledovat hodiny, kdy se vrátí Blanenčáci. Mají zpoždění čtvrt hodiny a hájí se tím, že prý byl sraz až ve 22 hodin. Nemá cenu se s nimi hádat, je jich víc. Odjíždíme na společné seřadiště k pyramidovému mrakodrapu a odtamtud už všichni po dálnici 101 (Sant José = 20 mil).

Posléze odbočujeme na *Marine World Pkwy* a ve 23 hodin zastavujeme u „našeho“ *motelu*, kde máme rezervovány pokoje. Místo názvu je označen *číslem 6* a na reklamní ceduli stojí: 1 person = 42,9 \$. Ubytování jsme po čtyřech, takže opět spíme s Janou a Mirkem. Večeři nám Standa rozdál už ráno (to byl ten náš oběd v přístavu) a teď s Martinem roznášeji snídani. Než se všichni čtyři stačíme vykoupat, je půl jedné! Čekání na osobní hygienu si krátíme u whisky a televize, která se vypíná v 1 hodinu ráno, kdy se konečně ukládáme ke spánku.

24. červenec

Odjezd je stanoven na osmou hodinu, natáhli jsme si hotelového budíka na sedmou, ale ve finále vstávám pouze já (budík byl přes rádio a hraji pěknou country). Ostatní setrvávají na lůžkách i nadále. Stačím se v klidu umýt, dopsat deník a nasnídat, když ti tři začnou šilet, že je pozdě a že to nestihnou! No, stihli jsme si ještě v recepci dát kávu, protože nakonec odjíždíme až v půl deváté.

Nejprve k nejbližší pumpě doplnit pohonné hmoty a pak krásným zelinářským a zahradnickým údolím k pobřeží *po vyhlášené pacifické silnici č. 1* až do Santa Cruz. Moje představa o tomto městě však dostala značně na frak. Santa Cruz je ve skutečnosti výletní městečko s ohromným lunaparkem, se spoustou atrakcí včetně dvou obřích horských drah (ta jedna má být snad nejstarší) a velikánskou hernou. Vycházku máme „povolenu“ na 1 ½ hodiny, tak couráme nejdříve lunaparkem (na lanové dráze jsou v některých vozičkách figuríny, aby člověk nemusel jet sám!), pak si dojdeme procházku na místní molo udělat fotku a tím jsou veškeré možnosti vyčerpány.

Další zastavení je v Monterey. Je větší, tak jsme vypuštěni na 3 ½ hodiny. Vytahují se tu s historickým „parkem“ budov, které jsou staré něco málo přes sto let (to máme v Praze taky, třeba na Vinohradech), tak si to obejdeme a jdeme se podívat na - pro nás lákavější - zdejší molo. Je to tu rozhodně zajímavější, máme možnost si vyfotit živého pelikána a lvouny, kteří laškují přímo pod námi. Od místního prodávče dostávám ochutnat jakousi omáčku (snad z krevet). Ale ani to nás nezláká, abychom si zakoupili něco z místních specialit - i když vypadají velice lákavě. Bohužel, stav našich peněženek neodpovídá naší chuti! O kousek dál narážíme na španělské „grandy“ jak hrají kuličky (petangue). Dívat se na ně nám vydrží dost dlouho a dostává se nám dokonce poučení (anglicky od sympatického asi tak osmdesátníka), jak se to hraje.

V 16 hodin podél Pacifiku pokračujeme dál a Martin nám slibuje zastavení u zátoky, kde „určitě“ (na 98%) budou lvouni a velice blízko, ne-li přímo u nás. Zatím máme možnost se kochat pohledem na Tichý oceán. Pobřeží je nádherně skalnaté, občas dole probleskne písčitá pláž nebo pidiplážička (to by se to tu nudilo!). Voda je krásně čistá, ale pokrytá rozsáhlými rezavými skvrnami vodní trávy. Nemůžeme se shodnout, zda jsou to naplaveniny nebo vrcholky vodního „lesa“. Po levé straně máme krásně barevné kopce složené s písku, kamení, lišejníků a různých travin i květů. Naši spolujezdci opět spí a pak protestují, když požadují na Martinovi aspoň jednu zastávku na vyhlídce. Kdybychom zastavili u nějakého obchodu nebo hospody, to by byli čilí a určitě by neremcali.

Krajina se mení, horské louky vlevo vystřídají lesy a potom spálené kopce. Jízda za slibovanými lachtany už trvá tři hodiny! Najednou na jedné z pláží zahlédneme válející se lvouny. Ovšem Martin odmítá zastavit, že v té „jeho“ zátocce jich bude víc a blíž. Konečně zastavujeme a přes dřevěný plot (!) přelézáme na pěšinu, táhnoucí se údajně ke slibované zátocce. Martin je pohádkář!!! V zátocce není ani noha, natož nějaký lachtan! Zklamání je tak veliké, že se dav rozptyluje dál po pobřeží v naději, že někde tu přece musí být. Jo jsou, ale na dost vzdálené skále uprostřed moře. Zřejmě je ti dotěrní turisté značně otrávil a tam mají klid. K nám doléhá akorát jejich řev. Zklamání jdee zpátky a vracíme i osádky dalších „českých“ aut, které se táhnou v našich stopách.

Pokračujeme do San Simeonu, kde máme v místním kempu spát. Je to v podstatě kopie předvěčerejšího - sprchy za čtvrták, u „invalidního“ záchodu je alei umyvadlo a tak se budou moci umýt i ti méně movitější. Akorát že dohoda s kempnými nebyla zřejmě stoprocentní (nebo že by na vině byla špatná organizace??), protože Míšino auto má campside úplně někde jinde. No, budou to mít na večeri a snídaně dál než ostatní, ale zase je nikdo nebude rušit hlasitým českým hovorem.

Vybrala jsem sice pro náš stan pěkné místo, ale ještě než ho stačíme kompletně postavit, jsme „odstrčeni“ kuchyní, a tak jsme nuceni se přestěhovat o kousek dál. Někteří jdou za nejbližší dunu pro dřevo a vypadá to, že se v těsné blízkosti našeho stanu bude hrát a zpívat. Mám ale pocit takovéúnavy, že mi to vůbec nevádí. Po večeri se skutečně u ohně scházejí, ale já slyším první čtyři až pět písniček a nevím o světě. Kdy si šel lehnout Láďa, nemám ani potuchy.

25. červenec

V osm hodin je snídaně a dnes je to poprvé, kdy jsem si nefotila místo našeho noclehu. Zbývá mi totiž už jenom jeden film a tak šetřím, kde se dá.

O hodinu později se vracíme kousek po silnici k jednomu z „divů světa“ **Hears San Simeon Historical Monument**. Uprostřed pouště si nechal tiskový magnát Hearst postavit skvostný zámek a soustředil v něm největší soukromou sbírku uměleckých předmětů na světě, které skoupil v aukčních síních. Má tam například i římské lázně a měl tam žirafy, klokany a jinou exotickou zvěř. Prostě měl spousty peněz a zřejmě také roupů - zval si tam presidenty, významné herce, další milionáře a jim podobné. Když zemřel, jeho rodina už to nezvládla (stačilo jí pár desítek domů po celé Kalifornii i jinde) a všechno darovala státu. Ten to v současné době používá jako turistickou atrakci a vybírá vstupné 14 \$ za osobu.

Naše společnost se rozděluje na dvě skupiny. Devatenáct osob touží tento americký „klenot“ vidět, zbytek ne. Následuje delší diskuze mezi vedením, jak tuto situaci zvládnout. Musí ale také ještě vyřešit, co s „přebývajícím“ časem u první skupiny, protože ta má (podle pořadníku) přijít na řadu až za 2 ½ hodiny!! Jsou tu totiž mračna lidí - asi jako v Disneylandu - zdejší autobusy s průvodci se mají co otáčet. Český dav se bouří, ozývají se dokonce nespokojené výkřiky na adresu vedení. Každý má jiný názor, rozhodování je zřejmě těžké a proto i dlouhé. Konečně je vynesena verdikt - zájemci o milionáře se napřed na nedaleké pláži vykoupu, pak půjdou na zámek a pak se uvidí! Naše menší skupina se zajede podívat na lvouny (jestli se náhodou do zátoky nevrátili), pak pojedeme do Santa Barbary a pak ... se uvidí! Obě skupiny se sejdou až večer v kempu. A tak začínají přesuny posádek jednotlivých automobilů. Z naší chtějí vidět milionářské sídlo jenom Zdena a Stáňa (ta „musí“, protože tam jede celé Mišino auto). Jenže vzhledem k tomu, že má řidičské oprávnění jenom pro to „naše“ auto (a tady se na to opravdu „hraje“ = policajti), ostatní - včetně Martina - se stěhujeme do Zdeňkova vozu.

Vracíme se tedy ještě s dalším autem zpátky k zátocě slibovaných lvounů, ale situace se opakuje. Nikde ani noha, natož ploutev. Ale není vše ztraceno a lezení přes plot se alespoň některým vyplatilo. Pár lvounů je o kus dál; Láďa filmuje i ostatní se snaží o co nejzdařilejší snímek. A zase se vracíme, tentokrát po silnici zpět. Míjíme Hearth Castle i náš včerejší kemp a míříme k dálnici směr Santa Barbara.

V poledne nám chlapi zastavují na půl hodiny u obchodního centra v Santa Mary, abychom doplnili jídelní zásoby i pití. Koukám, že je to tu u pobřeží samý „svatý“. Obědváme v autě a Martin nám pak předčítá z nějaké Zdeňkovy knížky, abychom lépe usnuli ... do Santa Barbary to prý máme ještě 1 - 1 ½ hodiny.

Zastavujeme ještě v průsmyku Pass Gariota (pojmenován po španělských vojácích, které sem v roce 1769 přivedl Gaspar di Pavienta) a ve 14 hodin pokračujeme v putování. Z moře po naší pravici se vynořují ropné věže, vlevo vede železnice a za ní jsou spálené nezáživné kopce a skály.

Před 15. hodinou konečně vjíždíme do městečka (města?) Santa Barbara. Nejdříve zajíždíme ke zdejší misijní stanici, což je velice hezký a rozlehlý kostel. Vůbec Santa Barbara už na první pohled působí moc pěkně a když pak sjedeme do středu města, tento dojem se jen potvrzuje. Máme něco přes hodinu volno (parking do 90 minut je „free“). Skoro všichni míří do samotného města a obchodů, jenom my dva k moři a na molo. V hlavní ulici začíná zelinářská trh a když se posléze fofrem z mola vracíme, jenom těžko se mezi davem proplétáme. Všichni se shodujeme na tom, že Santa Barbara je nejhezčí a nejčistší město, které jsme tu zatím viděli. Navíc se tu poprvé potkáváme i s osobním vlakem - a jsou tu dokonce dva! Jsou sice víc než poloprázdné, ale jsou **osobní**.

V půl páté odjíždíme hledat další kemp, kde bychom pro tuto noc složili své hlavy a údy. V lokalitě Humene (nejsem si jista správným názvem, ale my jsme to vyslovovali - zřejmě nesprávně - Humenné) jsme si „odskočili“ k místnímu Mac Donaldovi, kde jsme kromě osobní úlevy získali i slevu 5 \$ na vstupné do Sea World v San Diegu, kam máme dorazit snad (asi) pozítří.

A jedeme podél pobřeží dál, až narážíme na první **kemp**. Je mezi silnicí a mořem na pískovo-kamenité pláži (těch kamenů je tu ale podstatně víc) - **Thornhill Boom Beach**. Někteří odvážlivci se vydávají okusit vody Pacifiku. Vracejí se však s nepořízenou - jsou velké vlny tzv. Převracečky a bohužel s sebou berou i velké kameny, takže koupání je prakticky nemožné. Krátíme si čekání na zbývající auta tlacháním, kouřením a pitím whisky a když se konečně za dvě hodiny objevuje zbytek výpravy, jsou už někteří více či méně namazaní. Večeříme skoro za tmy, Láďa okamžitě zalézá do stanu a tentokrát v kolektivu zastupují rodinu já. Protože fouká studený vítr a na břehu je tudíž dost chladno, debatníci pozvolna odpadají a ve finále u stolu zůstáváme my dvě se Stáňou a Mirek. Tak to ve 22:15 balíme také a vklouzáváme do stanů. Tam nefouká a noc je teplá, tak ani nelezu do spacáku. Ovšem co mi vadí, je hluk - z jedné strany projíždějící auta, z druhé příboj...

26. červenec

Už v 6 hodin jsme probuzeni hlasitým hovorem českých ranních „ptáčat“. Říci, že Láďa vstal po zadku, je nevystihující situací....a to bychom měli vyřešit otázku, zda jít do hollywoodských ateliérů nebo ne. Já jsem pochopitelně pro, on prohlašuje, že nikam nepůjde, protože na to nemáme. Raději neodporují a nechávám to bez komentáře.

Po osmé hodině vyrážíme dál. Kolem moře je mlha a ačkoliv místy není vidět dál na 50 metrů, protijedoucí auta většinou nesvití. Není to příjemný pocit. Stáňa nám líčí zážitky skupiny, která navštívila Hearth Castle.

Za chvíli ale vjíždíme do Los Angeles, čímž prakticky uzavíráme celý náš západoamerický okruh. Projíždíme výstavnou čtvrtí **Beverly Hills** obývanou americkou smetánkou, mezi níž nechybí známí herci, zpěváci a další hvězdy „šoubyznysu“. Ovšem z těch výstavních vil toho moc nevidíme, protože jsou za vysokými zdmi nebo utopeny ve spleti stromů.

V 9 hodin zastavujeme za rohem tzv. *Čínské divadlo*, před kterým jsou v chodníku zasazeny betonové dlaždice s otisky rukou i nohou slavných filmových hvězd. Na některých dlaždicích jsou navíc i podpisy, případně výroky či různé „vzkazy“, vidíme i otisk koňských podkov. Na „normálním“ chodníku jsou mozaikové hvězdy se jmény provedenými ve zlatě. A pak už míříme k hollywoodským ateliérům. Po počátečních zmatcích, kdy se zjišťuje, kdo půjde dovnitř a kdo ne (a jaký pro ně tedy vymyslet „náhradní“ program), se vytvoří dokonce tři skupiny. První hodlá Hollywood s Universal Studios navštívit, druhá se chce podívat pouze okolo a pak jít do kina (!) a třetí parta se chce vrátit zpátky do města. Miša se snaží sehnat a vyjednat aspoň nějakou slevu, protože „normální“ vstupné je 30 dolarů. Láďa se na poslední chvíli rozhoduje, že tedy půjde dovnitř také. Je nás tedy 23, díky Miše platíme ve finále jenom 24 \$ a konečně v 10:30 se dostáváme dovnitř.

Nejprve jsme však nuceni vystát dlouhou frontu na místní vyhlídkový autobus. Naštěstí to jde rychle a navíc máme o zábavu postaráno. Zřejmě aby náhodou někdo třeba neomdlel (z horka apod.), procházíme zastřešenou čekárnou, z jejíž střechy na nás padá umělý (osvěžující) déšť. Kolem nás pobíhají zdejší fotografové, usilovně mačkají spouště svých přístrojů a vnučují nám lístečky na vyzvednutí fotek. Přidává se k nim i jakási upírka (nebo co měla ta maska znamenat). Než se „náš“ autobus rozjede, mám v ruce tři potvrzenky! Konečně se rozjíždíme a začínáme prohlídku největších filmových studií na světě *Hollywood's Universal Studios* jízdou kolem rozsáhlých plechových ateliérů. Když už se to zdá být únavné, vjíždíme do kulisových napodobenin londýnských, pařížských, římských nebo mexických uliček. A protože jsme v Americe, mají pro turisty připraveny různé ptákoviny. Jednou projíždíme „zaminovaným“ mořem (v naší těsné blízkosti plují miny a jedna pochopitelně i vybuchne). O kousek dál je „moře“ (představuje ho rybník) plný žraloků. Chudáka Joeho, který seděl v lodičce, lovil ryby a náš průvodce s ním hlasitě „hovořil“, žralok před našimi zraky stáhl do vody a ta zčervenala jeho krví! Popojíždíme dál a vidíme dřevěný most nad imitací řeky, ze kterého padají nosné trámy, odlamuje se zábradlí...my na něj pochopitelně vjíždíme a „propadáme“ se (ale jenom o kousek). Za chvíli zase pro změnu projíždíme vesničkou uprostřed džungle, když vtom se spouští „pravý“ tropický liják a na nás se žene povodeň! V jednom z ateliérů vjíždíme do stanice metra, zatavujeme a najednou tu je zemětřesení! Vedle nás dopadají hořící helikoptéry, prolamuje se strop - dálnice, a z ní padá nákladní auto. Naproti nám jede souprava metra, která těsně před námi vykolejí. Vedle mně spadne a vybuchne velký transformátor, jiskry lítají do všech stran. A do toho se najednou odevšad hrnou přívaly vody ... je to velice sugestivní, člověk neví, kam dřív koukat. V dalším ateliéru se na nás sápe King Kong, o kus dál vjíždíme do tunelu „vysoko v horách“ a jsme zasypáni lavinou...nevíme, zda se bát nebo řvát smíchy. Rozhodně ale musíme obdivovat preciznost, s jakou jsou tyto efekty provedeny. Projížďka trvá hodinu a pak máme rozchod až do půl šesté.

První se jdeme s Láďou podívat na „*Back to the future to ride*“ (výlet do budoucnosti v roller coasteru), potom sjíždíme po jezdících schodech dolů se stráně do „přízemí“ ateliérů, které je určeno převážně dětem.

Vstupujeme do prvního ateliéru, nad kterým je obrázek *E.T.* Jsou tu všechny rekvizity použité pro tento film. Pak procházíme jakousi „celnicí“, kde musíme nahlásit svá křestní jména dostáváme „pasy“ (ušmudlané a značně opotřebované kartičky). Posléze nasedáme na kola a tak, jako E.T., prcháme ze Země, letíme vesmírem a přistáváme na jeho planetě. Všude je spousta malých i velkých E.T., květin a strojů či přístrojů, které všechny hrají a zpívají. A kolem dokola je spousta křiklavých (zřejmě veselých) barev... kýčovina - kýčovina - kýčovina! Před opuštěním planety se setkáváme s naším známým E.Z., který se s námi loučí vyslovující naše křestní jména (směji se ještě dlouho potom). Raději se vracíme nahoru mezi „dospělé“ atrakce.

Dostali jsme u vchodu přehled, ve kterém jsou uvedeny časy, kdy jednotlivá show začínají a tak koukáme, co je v tuto dobu nejaktuálnější. Je strašlivé vedro, naštěstí jednotlivé scény nebo budovy jsou buď klimatizované nebo mají zakrytá hediště (při nejhorším aspoň síťovinou). Jdeme tedy na *Animals actors stage*, kde účinkují filmoví a televizní zvířecí hrdinové. Na vlastní oči ideme Lassii a Judy, pak tam byl bernardýn Beethove (prý ten film šel i u nás), se kterým bylo před začátkem povoleno se vyfotit. Pes byl strašně otrávený, protože lidská fronta na něj byla dost dlouhá - až tomu museli udělat konec. Jako zajímavost nám ukázali, jak filmuje ptáky „stojící“ ve vzduchu na jednom místě = pustí na ně ohromný ventilátor a ten chudák se snaží proti němu letět. Pak tam byly ještě další „ptákoviny“, jako že jednomu z „návštěvníků“ ze zadních řad pták sebral dolarovku a pak mu ji zase vrátil apod.

Odtamtud plynule přecházíme na další show, jejíž název nám dvěma naprosto nic neříká „*The Flintstone's show*“. Kulisy jako z pravěku, muzika převážně rocková, v podstatě dětský americký muzikál - spousta barev, řevu a efektů. Ve finále na nás od stropu vysypali mraky barevných papírků a někteří návštěvníci byli za všeobecného jásotu politi vodou!

Náš pobyt se chýlí ke konci, jde se ještě podívat na „*The wild wild wild west stunt show*“ = naivní napodobeninazápadácké střelčky v provedení zřejmě herců - amatérů. Spousta rachotu výstřelů, muži

padající ze střech domů, ječící ženská - kovboj, řítící se balkon a nakonec padající celá přední strana hotelu (uvnitř vybuchl dynamit). Až při odchodu nás uchvacuje fantastický pohled - stačí pár úderů rukou nebo kladivkem, zatáhnutí za provázek a vše je v původním stavu, připraveno na další show.

Jsmo za celý den dehydrováni a tak vydáváme á 2,95 \$ za obří (zřejmě půllitrový?) kelímek s Pepsi (Láďa) a Sprite (já). Vracíme se na sraziště, jsme tam první a tak máme ještě čas v klidu si zakouřit. Konečně jsou tu všichni, nabítí dojmy i únavou a společně sjždíme po jezdicích schodech do garáží, kde máme zaparkovaná auta. Presujeme se do nich po devíti, protože zbývající jsou již ve městě.

Stáňa je nějak roztržitá a při couvání zapomíná, že je za námi sloup. Nastartuje, zařadí zpátečku a my vzadu máme dojem, že je auto vejpl! Naštěstí umělohmotný nárazník je dostatečně pevný a na letmý pohled není místo střetu vidět. Teď jenom, co tomu řekne Martin. Máme ho na to upozornit nebo ne? No, necháme na Stáně, ať si to vyřídí sama. My ji maximálně budeme bránit, když se na ni bude sápat.

Sraz se zbytkem výpravy máme opět u čínského divadla, ale tam nám běží vstříc udýchaná Jana s vytřeštěnými zraky a s „fantastickou“ zprávou. Nejdříve nás jímají obavy, že se přihodilo něco vážného, ale vzápětí jsme uklidněni zprávou, že během půl hodiny sem má přijet na slavnostní premiéru filmu „Waterworld“ Kevin Costner.....a že si to rozhodně nemůžeme nechat ujít! No co, tu chvíli to v tom davu vydržíme, když už jsme přežili hollywoodské ateliéry. Ovšem najdou se i tací, které nějaký Costner nemůže vzrušit a raději zůstávají na chodníku u aut. Z půl hodiny je ovšem hodina - dav je sice veliký a novinářů i oficiálních osobností je tu také hodně, ale stále se nic neděje - a tak to vzdáváme Ti mladší váhavě a velice neradi, ti starší zklamání a hlavně naštvání nad promarněným časem. (A to ještě netuší, že je čeká 1 1/2 hodiny jízdy k našemu dnešnímu noclehu!).

Martin nás veze vysoko do hor Gabriels Mountain nad L.A. Obzor červená zapadajícím sluníčkem, ale někteří tu krásu ani nevnímají. Buď spí nebo mají vzteky rudo před očima, protože „kdybychom nečekali na toho po.... Costnera, mohli jsme tu být v klidu a za světla“! Je 20:30, vítá nás *tábořiště ve výšce 2106 m (7019 feet)* a Standa, který už připravuje večeři. Naše auto je tu první. Fofrem vybíráme nejlepší místa pro stany, což je s přibývajícím tmou dost problematické, ale ostatní posádky na tom budou podstatně hůř. Co je ale nejhorší - jsou tu mraky komárů, kteří se na nás hladově vrhají (zřejmě se koná komáří svatba nebo hromadné oslavy narozenin či svátků), protože takhle se tu určitě minimálně rok neměli! Ze tmy se ozývají zoufalé výkřiky a vzteklé nadávky. Abychom tomu aspoň trochu unikli (máme jako obvykle už nejen postaveno, ale i ustláno), odváží nás dva a Stáňu Martin na nedalekou vyhlídku na nočně osvětlené L.A. Je to nádhera, navíc je tu klid a mír. Jenže nás čeká Standova večeře, tak se holt musíme vrátit. Jídlo do sebe skoro naházíme - komáři jsou vytrvalí - a tak rychle, jako dnes, jsme ještě do stanů nezalézali! Je 22 hodin a v lágru je naprostý klid.

27. červenec

Oficiální budiček je sice v 7 hodin (snídaně je nahlášena na půl osmou), ale už před šestou začíná v táboře ruch, který se brzy mění v již známou „písničku“ = nadávání na komáry. Místo je to skutečně nádherné, ale.... Tentokrátě lámeme rekord už i v odjezdu - v 8:05 se roztáčí kola všech našich automobilů!

Náš dnešní cíl leží ve vnitrozemí a je to přírodní rezervace Joshua Tree National Monument se zvláštním typem vegetace - tzv. *strom Joshuův je sukulentní stromovitá juka dorůstající až 13 m výšky*. To nás ale teprve čeká, teď sjždíme fantastickými zatáčkami a Martin je ve svém živlu. Lítáme v autě jak nudle v bandě a máme z toho (až na výjimky/-u = Láďa se ze své špatné nálady stále ještě nedostal) srandu. Pak musí ale Martin - na naše přání - fofrem zastavit, protože kousek od silnice objevujeme pěkně rozkvetlé juky. Ono je jich tady všude dost, ale ty ostatní už mají to nejhezčí za sebou. Za hodinu se napojujeme na dálnici, posádka usíná, já dopisuji deník, Martin se Stáňou dělají vepředu blbosti a cesta ubíhá. Krátká zastávka na doplnění pohonných hmot, venku je strašně - teploměr ve stínu ukazuje 38°C!

V 10:20 pokračujeme a po nějaké chvíli projíždíme údolím „větrníků“. V Norsku jsem si fotila větrné mlýny jako raritu a jásama jsem, když byly tři vedle sebe....tady jsou jich stovky, možná i tisíce. Zastavit, vyfotit, jede se dál.

Posléze se začínají objevovat červeno-bílé (červeno-žluté) haciendy, obklopené joshua keři (stromy) všech možných velikostí a tvarů. Jsme ve *městě Yucca* a před polednem vjíždíme do oficiálního Joshua Tree National Monument. Ta spousta pokřivených sukulentů se skalami, které se zdají být poskládány z jednotlivých kamenů, je fantastická! A nejlepší je, když se na to kouká z okna klimatizovaného auta, kde příjemně táhne chladný vzduch. Uprostřed je „klíčová“ vyhlídka na tento jinak nehostinný a vyprahlý kraj. Jedeme napříč parkem s malými přestávkami; povede (?) se nám dokonce vyfotit i živého kojota.

Ve 14 hodin zastavujeme na druhé straně u Visitor centra doplnit nejen informace, ale hlavně vodu, protože jsme řádně vyprahlí. Teplotu na sluníčku odhadujeme tak na 50°C. Obzvláště z některých osob doslova leje jako z konve.

Joshua sukulenty mizí, objevuje se jinou nízký druh kaktusů - cedulka nabízí *Cholla garden*. O kus dál zase něco jiného - vypadá to jako uschlý keř, ale nikomu se do toho vedra nechce. Raději se kocháme jenom pohledem z auta. Je to opravdu zvláštní zahrada obklopená holými skalnatými kopci. Zastavujeme ve městě Indiano a zase se běhá po samoobsluhách. Dokonce i ten, kdo nic nekupuje (jako my dva), se v klimatizovaném prostředí aspoň chladí. V autech je i přes puštěnou klimatizaci k nevydržení.

Náhle vjíždíme jako do pohádkového města. Sestříhané zelené trávníky, červenobílé domy, fontány, vodotrysky....a všude stovky palem, jak kolem silnice, tak i v zahradách. Město má i příznačné jméno - *Palm Desert*.

A najednou jako když utne. Je konec palem a začíná opět vyprahláprérie se spálenou trávou a kaktury. Stoupáme do kopců a Martinovi i nám přibývají vrásky na čele - teplota vody v chladiči stoupá! Martin zkouší zapnout topení (v tom vedru to je sice utrpení, ale tentokrát trpíme skoro rádi), ale bohužel to nepomáhá. Stoupá silnice, stoupá teplota vody v chladiči i teplota v autě. Volíme raději zastávku na vyhlídce na Palm Desert. Je to pěkné, ale Láďa je teplem líný i fotit. Motor na rozdíl od nás chladne, můžeme pokračovat v jízdě. Za chvíli se přehoupáváme přes vrcholek a začínáme klesat do borového lesa. Jásáme - teplota (i venkovní) jde také dolů. Toužebně vyhlížíme jezero *Hemet*, kde (jak doufáme) bychom měli dneska přespát.

Konečně v 17:40 jsme na jeho okraji a informační cedule oznamuje, že je tu i kemp. Vedení se jde zeptat, jak to vypadá, my zůstáváme u aut na silnici a pozorujeme, jak se nad nedalekým lesem vznáší oblak označující lesní požár. Kemp je sice volný, ale je soukromý, což představuje 12 \$ za osobu a to je „na naše kapsy“ moc. Jedeme dál a prostý lid trpící v jednotlivých autech se bouří. Tak krásné jezero a nikdo nám upoceným a špinavým nedovolí se aspoň vykoupat! Vedení povoluje nátlaku a je nám zastaveno na denní plážičce, ovšem čeká nás obrovské zklamání. Jezero je totiž krásné pouze z dálky - zblízka je voda příšerně zelená, prorostlá nějakou podivnou řasou a navíc strašně smrdí! Takže raději nasedáme zpět do aut a odjíždíme do hor.

Útulek nacházíme v krásném *kempu* v *Idylwide*. Po dlouhé době zase splachovací záchody, sprchy tu jsou také, ale na rozdíl od těch dřívějších stojí 50 centů (a jak se později dovidáme, teplá voda teče podstatně kratší dobu). Pro nás chudé tu jsou dvě umyvadla s tekoucí teplou i studenou vodou. A hned je člověku lépe a veseleji. Standa vaří kulajdu, poněkud to trvá a tak večeříme až za tmy (v půl deváté). Chvilu ještě posedíme (komárů je tu podstatně méně než včera) a kolem desáté jdeme spát.

28. červenec

Snídáme v půl osmé, ačkoliv máme dost času, protože na dnešek není žádný náročný program. Jenže někteří („ranní ptáci“, kteří každý den straší už od 6 hodin) si to vynutili a vzhledem k tomu, že se vedení snaží vyhnout konfliktům, jejich požadavku vyhovělo.

Odjíždíme v 8:30, zastavujeme ve městě Hemet, kde u první benzínky kupujeme pouze led do coolerů a teprve u druhé benzín. Vždy se snažíme najít ten nejlevnější a je pro nás fascinující, když u jedné pumpy stojí benzín například 1,07 \$ a hned (těsně) vedle 1,37 dolaru. Zajímavá a pro nás Čechy nepochopitelná konkurence.

Míříme po dálnici k moři, ale musíme překonat ještě další hory a Milan začíná ztrácet nervy. Vedro a únava zřejmě začínají vykonávat své - nadává na všechny a na všechno. Stáří (alespoň některých) asi není moc veselé.

Z vyhlídky si fotíme další pozoruhodnost - *Elsimore (Lake i City)*, je vedro a vane horký vítr. U města *San Clemente* konečně sjíždíme k oceánu, kde je ale pěkně zataženo a fouká silný vítr. Říkáme si, že dnes budeme asi muset pořádně ukotvit stan.

Kemp, do kterého zajíždíme, se jmenuje *San Mateo* a strávíme tu dokonce dvě (poslední!) noci. Standa podává oběd a dost toho zbývá, protože jsme vlastně před chvílí jedni - a v tom vedru stejně moc nechutná. V půl druhé jsme pouze ve třech autech (v „našem“ jsme pěkně narváni, sedí nás tu celkem deset místo obvyklých osmi) odvezení nejprve k *Pacifiku*, abychom se v něm naposledy a pořádně vykoukali. Jsou nádherné vlny, písek máme úplně všude a konstatujeme, že „povolená“ hodina je skutečně málo! Problémem je, že tu nikde není žádná sprcha na spláchnutí slavé vody. Pouze pítka a tak, když se blíží doba odjezdu, mají Amíci na co koukat. Nevím, jestli ten ranger přijel náhodou nebo na jejich upozornění, ale - otevírá svůj kutloch a vytahuje hadici. Zbytek plavců, který se ještě nestačil pod pítkem umýt, se má tudíž nejlépe.

Vykoupaní a umytí jedeme navštívit *San Diego*, jedno z nejstarších bělošských sídel na kalifornském pobřeží. Zastavujeme v těsné blízkosti *Plazy*, což je komplex vzájemně propojených budov naplněný

pouze a jenom obchody a obchůdky všeho druhu. Někde je tu mezi nimi „uschováno“ i divadlo. Následuje individuální rozchod a zpětný sraz je stanoven na 17 hodin. Nás dva to sice žádným nadšením nenaplňuje, ale co se dá dělat.

Všichni jsou (nezvykle) přesní, jedeme dál na parkoviště k mexickým hranicím. S půjčenými vozy přes hranici prý nemůžeme, necháváme je tedy zaparkovány na území USA a přes hranici se vydáváme pěšky. Přes most podél trubkového „plotu“, ve kterém jsou otáčecí „dveře“ - dají se však otáčet jenom jedním směrem = do Mexika. Líbí se nám jednoduché bezpečnostní zařízení, kdy tam můžeme každý, ovšem zpátky nikdo. A jsme v mexickém městě Tijuana. Vítají nás krámkem na krámku, zebrající ženy s usmrkanými a špinavými dětmi, jeden bar či restaurace vedle druhé, všude šileně lidí a kraválu. Je nám doporučeno, abychom nechodili ve velkých skupinách (jsou lepším terčem pro zloděje), připojujeme se tedy k Míšině „příbuzenstvu“. Nakukujeme do obchodů jen zvenku, důkladněji prohlédneme jen krámy s alkoholem, abychom zjistili, kolik stojí tequilla. Postupně se k nám ale připojují další účastníci našeho zájezdu, takže ve finále je nás deset.

Všechny nás fascinuje zdejší doprava versus chodci. Když totiž na křižovatce zastaví auta, zastaví ze všech směrů a chodci přecházejí všemi směry - naprosto chaoticky. Je to podívaná k popukání (také jsme si to vyzkoušeli).

Nahlížíme do mexických obchodů, odbýváme číšníky, kterých jsou tu mraky - a všichni nás přesvědčují, že právě ten jejich podnik je ten nejlepší. Někteří ovšem odchyťávají pouze pány a nevdají jim, že ti už jdou s „dámami“. Další nám vnucují letáčky na různé slevy a další výhody, které nás čekají, když vstoupíme... Jenže ze všech těch místností se ozývá šilený ryk a rachot diskoték a nám se nechce na sebe přes stůl rvát.

Nakonec si vybíráme zahradní (nebo spíš náměstní) restauraci a začíná psina. Mexikánci z nás sice mají velkou radost, ale žádný z nich neumí ani slovo anglicky. Nám zase není jasný jejich jídelní lístek (zřejmě v mexikánštině) - co nám to vlastně nabízejí?!? Zvou si tedy na pomoc kamaráda a ten se pokouší o tlumočení = my česky na Míšu, ta anglicky na „kamaráda“, ten na šéfa restaurace španělsky a ten zase zpět. Myslím, že se bavíme všichni. Nakonec nám přinášejí k jídelnímu lístku i obrázky, takže si vybíráme a jsme zvědaví na konečný výsledek. Na stole je miska s jakousi červenou omáčkou, k tomu dostáváme (jak to nazvat!?)= sušenky - čipsy - lupínky - oplatky (no, něco mezitím) a strašně tvrdé. Nabíráme, namáčíme do omáčky a pusa nám hoří!!! Šéf všem přináší jako pozornost podniku tequillu. Jenže asi tolik lidí najednou neměl (nebo se krade úplně všude), takže to každý má v jiné skleničce - my tři se Stáňou dokonce v jakýchsi plechových náprstcích (asi tak 1 cl velkých). A pak už nám přinášejí jídlo. My s Láďou jsme si objednali „huarcanana“ - já s kuřecím a Láďa s hovězím masem. Pitváme a zjišťujeme, že se zřejmě jedná o kukuřičnou placku naplněnou něčím, na tom je objednané maso a úplně nahoře - světe, zbož se - velký list asi 2 cm silné opuncie!!! Bodliny tam nejsou a samotnéto chutná jako spařená okuska nebo cukína. Když si ji ale pokapeme tou ostrou omáčkou, má to šmrnc. Ostatní jídla také nevypadají špatně a všichni si libují, že je to i chutné. Akorát že ty porce mohly být poloviční.

Před půl desátou se vracíme, vtrháváme ještě do již zavřeného obchodu (majitel se nechal - přes výlohu - uprosit), my kupujeme 1 litr bílé tequilly za 4 \$ a ostatní „dělají také kšeft“ (aby obchodník nelitoval, že nám otevřel). Jsme přejedeni a ani rychlá chůze přes hranice zpět k autům (naše parta se jaksi netrefila na ten správný přechod) nám moc nepomáhá.

O půlnoci jsme „doma“, kemp je tichý a tak nerušíme a vklouzáváme do stanů.

29. červenec

Před devátou vyrážíme zpátky do *San Diego* (je to asi 60 mil), jedeme navštívit největší mořské „muzeum“ na světě - SeaWorld. Čeká nás spousta atrakcí, stadionů (kde probíhají různá show), akvárií, terárií, stánků, expozic... prostě mořský svět. Přijíždíme tam před desátou hodinou a „vycházku máme povolenou“ až do 17 hodin.

Za tu dobu jsme zvládli skoro všechna show = delfiny, kosatky, lvouny, tučňáky, ptáky a já nevím, co ještě. Bylo toho hodně a některé show byly skutečně originální a ojedinělé, ale bylo to americké se vším všudy, takže jsme byli rádi, když už jsme to měli za sebou.

V 18 hodin jsme zpátky v kempu, za hodinu je večere a pak už nastává horečné (nebo horečnaté?) balení. Je zajímavé, že místo aby věci ubyly tak nabyly a problém, jak je dostat do kufru, je strašlivý.

A pak už následuje poslední porada plus hlásání, tentokrát spojené s přípitkem, letným zhodnocením a poděkováním. Začínají se vyměňovat adresy, dopíjejí se „přebytečná“ piva a lihoviny. Někteří teprve teď zjišťují, s jak milými lidmi trávili uběhlý měsíc, aniž o tom věděli. Jsou ovšem i tací, kteří se hned po přípitku vytrácejí do stanů, protože tohle zřejmě v itineráři neměli uvedeno. Jana nám rozdává bivakácké dotazníky, abychom měli zítra dopoledne o zábavu postaráno.

Poslední písničky při kytarách a čím dne ubývá, tím jsou smutnější. Kolem 23 hodiny se rozpouštíme do stanů.

30. červenec

„Ranní ptáčata“ nás budí už v půl sedmé - zda se, že je to prokladě brzy (odjezd byl včera stanoven po osmé hodině), ale bohužel jenom zdá. Ukazuje se, že včera pracně zabalený kufr je nutno rozbalit, protože se do něj musí ještě vejít stanové tyčky. Poslední (a vlastně i první) společné foto kompletní naší posádky, v 8:15 se loučíme s kempem a Martin nás naposledy odváží do Los Angeles.

Za hodinu jsme na letišti, skládáme zavazadla do kouta a Jura s Petrem zůstávají hlídat. My ostatní jsme odvezeni do *Downtownu* k losangelesské radnici a do 17 hodin máme rozchod (řidiči musí odevzdat auta zpět do půjčovny).

Courám s Láďou po *Broadwayi*, což je tady strašně dlouhá ulice plná mexických obchodů a Mexikánců. Velice brzy nás to však přestává bavit a raději hledáme nějaký park, kde bychom se v klidu najedli. Dá to ale dost práce - zeleně je tu pomálu a když už narazíme na park, tak jeho lavičky i tráva jsou obsazeny špinavci a žebráky. V jednom mají moderní „zvonkohru“ (místo zvonu je zavěšena koule), která hraje stále dokola a dokonce některé melodie i poznáváme. Jíst tam nemáme odvahu (všude se někdo váli), tak si dáme juenom cigárku a odcházíme hledat dál. Pod mrakodrapy potkáváme Jakuba, který tu bloudí sám a prý hledá hotel s venkovními skleněnými výtahy. Obcházíme výškové budovy s ním, ovšem neúspěšně. Zato však společně nacházíme park, kde jsou volné dokonce dvě lavičky vedle sebe a tak se konečně můžeme naobědvat.

Jakub pak odchází hledat hernu s automaty (utrátit poslední dolary?) a my se zase zvolna vracíme k mrakodrapům, protože jsme tam cestou zahlédli pěkný vodotrysk řízený počítačem (a byl u něj chládek a dalo se tam ve stínu i posedět). Dohodli jsme se, že tam strávíme zbývající čas do našeho odjezdu na letiště.

Cestou však potkáváme Janu s větší skupinkou - mají namířeno „povozit se „ skleněným výtahem a tak se k nim přidáváme. Máme tak možnost podívat se na L.A. z výšky 35. patra. Příznávám, že jízda výtahem se víc než vyrovnala jízdě na horské dráze - nebylo to zrovna moc příjemné. O patro níž mají kavárnu, která se pozvolna otáčí, ale káva tam přijde na 5 \$ (v ulicích dole tak na 50 centů až dolar). Skupinu raději zase opouštíme a dolů už sjíždíme sami (fuj, to je tedy pocit!).

Další dvě hodiny prosedíme u zmíněného vodotrysku. Je to skoro lepší než Křížikova fontána a na zdejší poměry velice střízlivé. A pak už je konečně čas se vrátit.

V 17:15 pro nás přijíždějí tři hotelové shuttly (taxíky), které nás za půl hodiny dopraví zpět na letiště a v půl sedmé se stavíme do fronty na odbavení. Bez problémů se po jezdicích chodnicích dostáváme do tranzitu a východu č. 103. Máme odlétat ve 21:45 a tak je dost a dost času. Problém je v tom, že se tu nikde nesmí kouřit. Vydržíme to až do 21 hodin, ale pak si jdeme blafnout ven před letiště. Pasy na nás nikdo nechce, jenom letenky. A zase se čeká dál, je to strašně dlouhé - nejsou tu žádné občůdky, žádná muzika, jen jeden bar a pivo stojí přes 4 dolary!!! Před desátou nám oznamují, že kvůli silnému protivětru budeme mít 40 minut zpoždění, za deset minut stejné hlášení opakují a ve finále je z toho hodina.

Od amerického kontinentu se podvozek letadla odlepuje ve 23:48. Sedíme skoro u ocasu (54. řada), já dokonce u okna, ale moc toho nevidím - řekla bych, že vůbec nic, protože za okny je tma jako v pytli. Po večeri nám steward „nařizuje“ stáhnout rolety a vše postupně upadá do spánku. Na videu dávají nějaký příblblý film (tři páry tam neustále hovoří a buď se hádají nebo decentně milují). Nedá se na to koukat a tak se snažím přidat k většině. Dost dlouho mi trvá, než najdu jakž takž spací polohu. Láďa mi už vyčítá, ať se konečně přestanu vrtět. Budím se uprostřed noci žízni, jsem nucena si ke stewardovi dojít pro víno a vodu a pak se snažím pokračovat ve spánku.

31. červenec

V půl osmé (amerického času) dostáváme snídani, ale když si pak chceme s Blanečáky dát poslední společný koňak, jsme tvrdě odmítnuti = vše je již zapečetěno. Kluci to zkouší u stewardky se šampaňským nebo alespoň s pivem, ale výsledek je stejný.

V 18:32 (středoevropského času) s jedním přískokem přistáváme (netleská se) opět v Paříži na letišti Charlese De Gaulla u terminálu C, nasedáme do letištního shuttlu a vystupujeme hned následující stanicí do terminálu A. Čekání není tentokrát tak dlouhé (měli jsme původně obavy, zda to vůbec stihneme) a v půl osmé se začínáme „nalodovat“ - čeká nás Boeing 737-500, ale český.

Ovšem při předkládání našich dvou letenek vzniká problém! Tvrdí nám, že oba (posléze už jenom Láďa) nemáme platnou palubní vstupenku. Hučí do nás tři lidé najednou, zoufale prohledáváme všechny naše papíry, ale přitom vlastně nechápeme, cože to na nás chtějí. Všichni naši spolucestující už

jsou v letadle a my tam tvrdíme. Přichází další letištní zaměstnanec (nebo že by to byl český steward? - těžko říci) a vysvětluje nám, že Láďovi v L.A. zřejmě omylem odtrhli letenku z Paříže do Prahy místo z L.A. do Paříže. Míša se Zdeňkem se už pro nás vracejí z útrob letadla, když konečně dostáváme milostivý pokyn, že si to aerolinky mezi sebou vyřídí a ať tedy nastoupíme.

Tentokrát sedí celá parta společně a tak je veselo. A když se z amplionu ozve kapitánova čeština, jása se nahlas. Mám kliku, opět sedím u okna (zřejmě mi chtějí vynahradit tu cestu do Ameriky) v deváté řadě (na křídle). Za čtvrt hodiny začínáme popojíždět a ve 20:30 se odpoutáváme od země.

Stačíme se tak akorát najíst a napít českého pěnivého moku a už se zase připoutáváme. Je 21:55 a přistáváme na Ruzyni - tentokrát plynule, takže se tleská.

A nastává to nejhorší - velké loučení, slzy v očích, čekání na kufry a je definitivní konec nádherné dovolené (podle poslední informace Martina jsme v USA najeli asi 10350 km).

V letištní hale zůstáváme nakonec jenom my dva a čekáme na Láďovův šéfa. Láďa se mu snažil volat z automatu, ten ale pouze shrábl peníze a tím byl jeho výkon vyčerpán. Naštěstí paní na informacích dovolila, abychom použili „její“ telefon. Pan Cihlár přijíždí až deset minut před jedenáctou a nejdříve jedeme k němu pro naše auto. Musíme absolvovat jednu noční kávu a já tahám z postele dceru, protože Láďa nemůže najít klíče od bytu. Opravdu „domů“ se dostáváme před jednou hodinou ranní. Spát se nám zase tak moc nechce (že by po české kávě?) a tak hned vybalujeme bágly a kufry. Láďa si nedočkavě sedá k televizi, aby se podíval, jestli a co kamera nahrávala. Říkám si, že se také podívám, ale jenom na kousek. Ovšem záběry nás zaujmou natolik, že jenom odskakuji zapnout první pračku (posléze zvládám ještě další várku) a sledujeme nahrávky až do konce! A tak si v 7 hodin ráno 1. srpna 1995 říkáme

„S b o h e m, A m e r i k o !“

a po dni, který se nám prodloužil na 29 hodin, konečně zalézáme do normálních lidských postelí, které se na nás určitě těšily (tak, jako my na ně) celých 28 dní.